

Niech żyje rząd
robotniczy
i włościański!

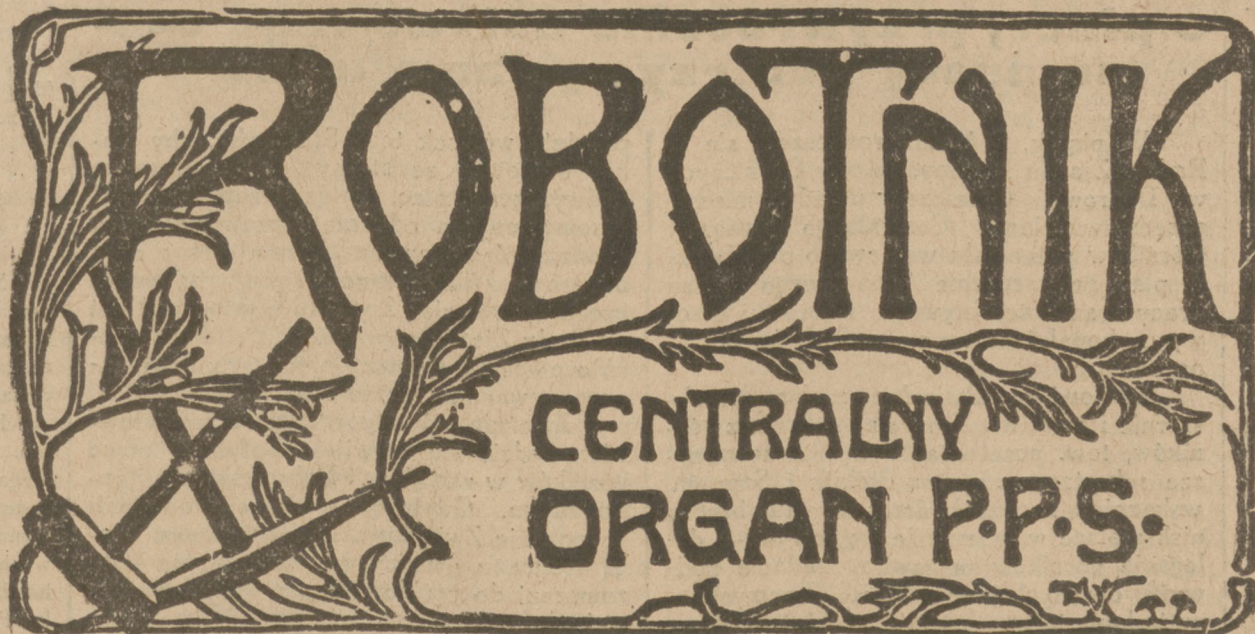
Warunki Prenumeraty.

W Warszawie z odnośzeniem
miesięcznym Zł. 4.—
bez odnośzenia „ 3.50
na prowincji miesięczn. „ 4.—
Zagranicą „ 6.—
Za zmianę adresu 50 groszy

Redakcja przyjmuje interesantów od
8 — 2 po poł. Za zwrot rękopisów
redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez
przerwy. Kasa czynna od 11 do 1
Rechnunki płatne w środy.

Telef. Redakcji 176-70. F.d.m. 120-13.

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenia w tekście (przed kron.) 25 groszy
nekrologi 10 „
zwyčajne 15 „
drobne za jeden wyrz. 10 „
Ceny ogłoszeń należy rozumić
za wiersz wysokości 1 milimetr

Dla poszukujących pracy 5% rabatu
Ogłoszenia w N. niedziel. o 25% drożej
Fantazyjne i tabele (bilanse) 50% „

Ogłoszenia przyjęte po zamknięciu
Administracji o 10% drożej.

Za terminowy druk ogłoszeń Admini-
stracja nie odpowiada.

Redakcja i Admin. Warecka 7
Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

Numer pojedynczy 20 groszy

Precz z drożyzną! Zaprzestać wywozu zboża! Obniżyć ceny!

Akademja ku czci Staszica.

Staraniem Zarządu Głównego T. U. R. odbędzie się dn. 17 stycznia (niedziela) o godz. 12 w sali Tow. Higienicznego (Karowa 31) uroczysta Akademja poświęcona pamięci księdza St. Staszica (setna rocznica zgonu), polskiego patrioty - reformatora, społecznika, pedagoga, uczonego, krzewiciela myśli niezależnej.

W programie: przemówienie tow. posła I. Daszyńskiego, odczyt tow. posła K. Czapiń-

skiego; deklamacja artystów dramatycznych, I. Solskiej, A. Zelwerowicza; między innymi odczytane zostaną fragmenty z „Rodu ludzkiego” Staszica. Chór i orkiestra Zw. Zaw. Prac. Gazowni.

Bilety wcześniej nabywać można w Sekretariacie Generalnym T. U. R., w Administracji „Robotnika”, Warecka 7, Księgarni Robotniczej, Warecka 9, O. K. R. P. P. S., Al. Jerozolimskie 6.

Panama węgierska, faszyzm, monarchizm.

Niema żadnej wątpliwości, że afery węgierskich fałszerzy banknotów francuskich ma podkład polityczny. Świadczy o tem cały szereg faktów, że wymienimy tylko: osoby, stojące na czele bandy fałszerzkiej, zajmowały wybitne stanowiska i urzędy, a zarazem miały zupełnie wyraźną fizjonomję polityczną. Herszt bandy, ksiądz Windischgrätz, był czasu wojny ministrem aprowizacji i „wiernym sługą” Karola Habsburga po którego śmierci przeniósł swą „wierność” na Albrechta Habsburga, przewodniczącego jednej z licznych organizacji monarchistycznych na Węgrzech.

O fałszowaniu pieniędzy wiedzieli, lub wręcz współdziałali w niem, ludzie, odgrywający kierowniczą rolę w polityce węgierskiej, posłowie faszystowscy (Gömbös, Ullain i in.), którzy po wykryciu afery obwołali winowajców bohaterami narodowymi i patriotami. To samo zdanie zresztą — w nieco łagodniejszej formie — wypowiedział premier rządu, Bethlen. Stwierdzono, że banknoty fałszowano w wojskowym Instytucie Kartograficznym, który przydzielono Ministerjum Skarbu, by ukryć przed zagranicą rzeczywisty budżet wydatków wojskowych. Zdemaskowano, jako fałszerzy, generałów w czynnej służbie, szefa policji, wysokich dostojników duchownych.

Niewiadomo, czy świeżo wykryte fałszerstwa banknotów angielskich i portugalskich stoją w jakimś związku z aferą węgierską. Ale jest rzeczą niewątpliwą, że ujawnione fałszerstwa banknotów czeskosłowackich i jugosłowiańskich są ściśle zbratane z fałszerstwami węgierskimi. Są też pewne poszlaki, że niemieckie organizacje faszystowskie, zwłaszcza z Austrii i Bawarii, wiedziały i współpracowały z centralą węgierską. Z manifestu węgierskiej partji socjalistycznej dowiadujemy się też, że przed kilku tygodniami odbyła się w Budapeszcie konferencja faszystowska, w której m. in. wzięli udział prof. Cuzza wódz rumuńskich nacjonalistów, oraz węgierski faszysta Eckhart. Konferencja miała stać w związku z aferą „fałszowania” i przygotowywanym puczem. Cuzza i Eckhart mieli się porozumieć co do oowotcna Karola, rumuńskiego następcy tronu, królem Nowo - Rumunii, przedewszystkiem Siedmiogrodu. Albrecht Habsburg zaś miał zostać królem węgierskim. W Rumunji dowiedziiano się o tych planach w samą porę, by Karola pozbawić dziedzictwa tronu. To właśnie miało być istotną przyczyną przymusowego „zrzeczenia się” tronu przez Karola, a nie afery milosna. Karol był też podobno wtajemniczony w aferę fałszerstw pieniężnych.

Wszystko to razem wzięte — a jest to tylko cząstka konspiracji, ujawniona do-

piero przez zagranicę — świadczy niezbicie, że ta królewsko - książęco - hrabiowska zgraja kryminalistów i zdrajców stanu sprysygnęła się przeciwko powojennemu układowi państw europejskich, przeciwko ustrojowi republikańskiemu i demokracji. Fałszywy pieniądz miał podkopać byt finansowy Francji i państw sąsiadujących z Węgrami i stworzyć grunt podatny do puczów i przewrotów politycznych. Ci wszyscy, co przed wojną uchodzili za wzór i ostoję „ładu i porządku”, nie cofają się przed żadnymi środkami kryminalno - wywrotowymi, gdy idzie o odzyskanie dawnych pozycji, straconych w wojnie i rewolucjach.

Niewiadomo, jak się skończy afery węgierska. Rząd Bethlena dąży oczywiście do zatuszowania i zbagatelizowania całej sprawy. Ponieważ skandal ma charakter europejski i wywołał już zatargi dyplomatyczne, rząd węgierski będzie niewątpliwie musiał poświęcić kilka osób na ołtarzu „sprawiedliwości” węgierskiej i dać zadostępczynienie w ten lub inny sposób państwu poszkodowanemu.

Ale gdyby tylko na tem miało się skończyć, gdyby obecny rząd, Horthy i jego system mieli nadal kierować Węgrami — skandal obecny byłby tylko epizodem przykrym dla międzynarodowej szajki wywrotowców monarchistyczno - faszystowskich, ale nie ciosem zabójczym dla tego ruchu.

Na Węgrzech, pod opiekunictwem skrzydłami Horthy'ego i władz węgierskich, znajdują gościnę i poparcie wszystkie ciemne elementy kontrewolucji europejskiej, począwszy od bezrobotnych królów i książąt, a kończąc na opryskach - zbrodniarzach, mordujących działaczy demokratycznych i socjalistycznych oraz fałszerzach pieniędzy. Jest to niebezpieczna jaskinia zbójcka, z której wychodzą napady na państwa obce, a organizuje się zbrojna siła do wojen napastniczych.

W interesie całej więc Europy należy czempredzej zlikwidować tę jaskinię. Wielka wina ciąży na tych rządach, które w niesłychanym zaślepieniu tolerowały, a nawet popierały Horthy'ego i S-kę. Dotyczy to przedewszystkiem rządu angielskiego, który po upadku Beli Kuhna, przez przedstawiciela swego w Budapeszcie miłczaco akceptował wszystkie zbrodnie i łajdactwa władz węgierskich, przechodząc do porządku dziennego m. in. nad głośnym przed laty sprawozdaniem delegacji angielskiej Partji Pracy, która odwiedziła Weęry i opisała wstrząsający obraz stosunków węgierskich. A angielski min. spraw zaogr., Chamberlain, powołał nawet hr. Teleki, jednego z „bohaterów” afery fałszerzkiej, na rzeczoznawcę do Ligi Narodów.

Oczywiście, że rządy węgierskie mają silne poparcie we Włoszech faszystowskich, wśród faszystów i monarchistów wszystkich krajów. (Niebezpieczeństwo węgierskie jest więc częścią ogólnego niebezpieczeństwa reakcji współczesnej (coprawda w formie krańcowo zwyrodniałej) i każde osłabienie frontu reakcyjnego w któremkolwiek państwie europejskiem, osłabia też swoisty „hortyzm” węgierski.

Na przykładzie afery węgierskiej przekonywamy się jeszcze raz o dobrodziejstwie demokracji, wyszydzanej dziś przez bolszewików różnej barwy i pięknoduchów literackich. Przypomnijmy sobie o puczach faszystowsko - monarchistycznych w Niemczech, zwłaszcza w Bawarii, o próbach zamętu ze strony organizacji faszystowskich w Austrii, w Polsce. We wszystkich tych krajach, dzięki ustrojowi demokratycznemu i sile zorganizowanej klasy robotniczej — zamachy odparto, niebezpieczeństwo przewrotów zgnieciono. Demokracja utrwała się i umacnia w codziennym zmaganiu się z przeciwnościami i trudnościami doby dzisiejszej. A w jakiej sytuacji znalazłby się te państwa, gdyby komunizm, czy faszyzm na jakiś czas wziął górę — świadczy właśnie najlepiej przykład Włoch i Węgier.

Afera węgierska — powtarzamy — oświetla jaskrawo międzynarodowe niebezpieczeństwo faszystwu i nanowo musi pobudzić do energicznej z nim walki. Demokracja, oraz Liga Narodów pod jej naciskiem, musi systematycznie i wytrwale niszczyć siedliska zarazy faszystowskiej, zagrożającej pokojowi i przyszłości Europy.

J. M. B

Rozłam w „Wyzwoleniu”

Zapowiadany od dłuższego czasu rozłam w klubie sejmowym P. S. L. „Wyzwolenie” stał się wczoraj faktem dokonany. Zapowiadano secesję, 7 do 9 posłów, którzy mieli solidaryzować się z pos. Janem Dąbskim, tymczasem rzeczywistość liczbę tę znacznie przekroczyła.

Za pos. Dąbskim wystąpiło z „Wyzwolenia” siedemnastu posłów. Niektóre nazwiska secesjonistów stanowiły sensację w Sejmie, gdyż nikt nie spodziewał się, że oni także klub ten opuszczą.

Wczoraz grupa pos. Dąbskiego wystosowała następujący list do prezesa „Wyzwolenia”:

„Do Pana prezesa Stolarskiego w Warszawie.

Z upoważnienia pp. *Bujaka, Chyba, Dąbskiego, Dury, Fijałkowskiego, Helmana, Jemielewskiego, Ledwocha, Niedzielskiego, Polakiewicza, Sanojcy, Szafranka, Tabora, Walerona, Wojtowicza, Wrony i Zaleskiego* zawiadamiam Pana, iż w dniu dzisiejszym utworzyliśmy na terenie parlamentarnym klub Stronnictwa Chłopskiego.

Z poważaniem
Andrzej Waleron.

ZAPOWIEDŹ DALSZEGO ROZŁAMU.

Otrzymujemy następujące pismo do ogłoszenia:

Do Pp. Prezesów Stronnictwa i Klubu P. S. L. „Wyzwolenia”.

Wobec nowego rozłamu w stronnictwie, który niewątpliwie odbije się szerokim echem wśród naszych wyborców, uważam za konieczne, jako prezes zarządu głównej ziemii wileńskiej i nowogrodzkiej, spr-

W dzisiejszym numerze:

ROZŁAM W „WYZWOLENIU”. 17 posłów wystąpiło z klubu i założyło odrębną frakcję p. n. „Stronnictwo Chłopskie”. Grozi dalszy rozłam.

AFERA WĘGIERSKA, MONARCHIZM, FASZYZM.

SPRAWY LOKATORSKIE W KOMISJI SEJMOWEJ. Ch. D. przeciwko lokatorom.

SOWIET CUKROWNIKÓW DOMAGA SIĘ NOWEJ PODWYŻKI CENY CUKRU O 17 ZŁOTYCH!

LIST Z CZECHOSŁOWACJI

UKŁADY W PRZEMYSLE WĘGLOWYM. Przemysłowcy odrzucili żądania robotników.

ZATRUDNIENIE BEZROBOTNYCH PRZEZ WARSZAWSKI MIEJSKI FUNDUSZ BEZROBOCIA.

WĘGIEL DLA BEZROBOTNYCH.

KONGRES SOCJALISTÓW FRANCUSKICH WYPOWIEDZIAŁ SIĘ PRZECIWKO WSTAPIENIU DO RZĄDU KOALICYJNEGO Z INNYMI STRONNICTWAMI KARTELU.

MIN. GRABSKI PODZIELIŁ SIĘ „PO KOLEŻENSKU” Z POS. RYMAREM OBOWIĄZKAMI MINISTERSKIMI.

MRÓZ. (Wiersz).

CURIOSA.

wę rozłamu przedstawić na posiedzeniu najbliższym tego zarządu dnia 23 stycznia r. b. w celu wysłuchania w tej sprawie opinji i ewentualnych dyrektyw.

(podp.) pos. A. Dubrownik.

W kołach poinformowanych zapewniają, że pos. Dubrownik reprezentuje grupę około pięciu posłów. Dalsza secesja tej grupy uważana jest za rzecz niemal pewną.

Gdyby doszła do skutku secesja tych pięciu posłów klub „Wyzwolenia” do niedawna liczący około 60 posłów, spadłby do 24 posłów.

:::0::

Sprawy lokatorskie

Na wczorajszym posiedzeniu sejmowym podkomisja prawnicza przystąpiła do dalszych obrad nad szeregiem wniosków poselskich, dotyczących nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. Ref. tow. Pużak. Przewodniczył pos. Rzepecki (Z. L. N.). W wyniku dyskusji nad nowelizacją art. 2 ustawy o ochronie lokatorów przyjęto poprawkę przedłużającą ochronę lokaliów fabrycznych, która wygasła z dn. 1 stycznia 1926 r., jeszcze na rok z zastrzeżeniem wprowadzonym przez pos. Sommersteina, w myśl którego przedłużenie to będzie dotyczyło tylko fabryk, które w r. 1925 były czynne conajmniej w ciągu 6 miesięcy; które w dniu wejścia w życie noweli prawniczym orzeczeniem sądownym nie będą eksmitowane.

Z kolei przystąpiono do dyskusji nad wnioskami w sprawie wstrzymania automatycznej zwyczajki komornego. Ref. tow. Pużak stanął na stanowisku wniosków klubu N. P. R. i pos. Sommersteina, które domagają się wstrzymania tej zwyczajki, o ile chodzi o lokale do trzech pokoiów włącznie, o małe warsztaty rzemieślnicze i małe lokale handlowe. Sorzeciwiał się temu pos. Bitner (Ch. D.), przy-

Układy w przemyśle węglowym o płace, przywrócenie ustawowego czasu pracy i do rzymywanie umowy.

W piątek, 8 b. m., rozpoczęły się w Radzie Zjazdu Przemysłowców Górniczych w Dąbrowie Górniczej układy między przedstawicielami Centralnego Związku Górników przemysłu węglowego o podwyżki płac, przywrócenie ustawowego czasu pracy oraz dotrzymanie zbiorowej umowy na kopalniach we wszystkich jej postanowieniach.

Stanowisko Związku zreferował obszernie i treściwie generalny sekretarz górników, tow. poseł Stańczyk oraz towarzysze sekretarze okręgu: Bielnik i Szpruch wskazując na wzrost drożyzny oraz bardzo niskie płace w przemyśle węglowym — delegacja górników postawiła żądanie podwyżki obecnych płac o 20%. Przemysłowcy żądanie to w całości odrzucili, twierdząc, że wobec złej koniunktury na rynku węglowym podwyżki płac udzielić nie mogą.

W sprawie przywrócenia ustawowego czasu pracy na kopalniach, który został przez przemysłowców złamany przy użyciu terroru wobec robotników, oświadczyli przemysłowcy, że dobrowolnie z obecnego stanu rzeczy nie zrezygnują. Kiedy tow. poseł Stańczyk zażądał jasnego i kategorycznego oświadczenia się przemysłowców: czy uznają obowiązującą w państwie ustawę o czasie pracy, uchylił się oni od kategorycznej odpowiedzi — oświadczeniem, że przedyskutują tę sprawę na pełnej Radzie Zjazdu i udzielią odpowiedzi Związkowi na piśmie.

W sprawie łamania umowy zbiorowej na poszczególnych kopalniach, co wykazali na wielu przykładach delegaci, oświadczyli przemysłowcy, że Rada Zjazdu wyda polecenie do zarządów kopalni, aby stosowały w całej rozciągłości do robotników postanowienia umowy.

Po rokowaniach przedstawiciele górników odbyli zaraz konferencje, na której

przyjęto wniosek tow. Stańczyka, aby wobec odmowy ze strony przemysłowców podwyższenia płac, Związek zaproponował przemysłowcom oddanie sprawy płac do rozstrzygnięcia wyznaczonemu przez rząd arbitrowi. Wniosek został przyjęty, wobec czego Sekretariat Związku wystosował list do Rady Zjazdu z propozycją oddania sporu o płace do rozstrzygnięcia arbitrowi, zaproponowanemu przez Min. Pracy.

Zależnie od odpowiedzi przemysłowców, będzie się rozwijał konflikt o płace górników w zagłębiach Dąbrowskim i Krakowskim. Gdyby przemysłowcy odrzucili propozycję Związku załatwienia sporu drogą arbitrażu, górnicy prawdopodobnie będą zmuszeni do proklamowania walki strajkowej.

Na Górnym Śląsku również trwa od dłuższego czasu konflikt o płace. Przemysłowcy tamtejsi odrzucili żądanie robotników podwyższenia płac. Spór przeszedł do Komisji, składającej się z przedstawicieli stron oraz przewodniczącego z ramienia rządu. Spór nie został rozstrzygnięty, a to z tego powodu, że 3 przedstawiciele przemysłowców głosowali przeciw podwyżce płac, 3 przedstawiciele robotników — za podwyżką, przewodniczący natomiast uchylił się od głosowania. Wskutek równości głosów sprawa nie została rozstrzygnięta. Przedstawiciele górników postawili zwrócić się do rządu o rozstrzygnięcie sporu, albo o wyznaczenie takiego przewodniczącego, któryby miał odwagę zająć mekie stanowisko wobec słusznych żądań robotników.

Spór w górnictwie o płace i czas pracy winien być szybko zlikwidowany, gdyż w razie przewlekania, może przyjść w całym przemyśle węglowym do otwartego konfliktu, a to w danej chwili chyba nie leży w interesie Państwa.

Decyzję w tej sprawie ma powziąć min. Zdziechowski.

Nie wątpimy, że bezcelne żądanie cukrowników zostanie odrzucone. Ci panowie poczynają sobie już zbyt zuchwale.

Nie do podwyższania ceny cukru, przeciwnie — do obniżania należy dążyć w chwili obecnej, aby ten artykuł codziennej potrzeby uprzystępniał najszerzszym masom i podnieść jego konsumpcję wewnętrzną, która nigdzie poza Europą nie jest tak niska, jak w Polsce.

Oznaczanie cen maksymalnych

Wobec tego, że na ostatnim posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Ministrów odroczone przyjęcie rozporządzenia o uregulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i wędlin przez wyznaczenie cen, min. spraw wewnętrznych przesłało 12 b. m. powyższy projekt rozporządzenia Komitetowi Ekonomicznemu w nieco zmienionej formie.

Według tego projektu ceny mają być wyznaczane przez zarządy związków komunalnych na podstawie opinii Komisji badania cen. Nadto związki komunalne mają być obowiązane do wyznaczania cen również na wniosek miejscowych korporacji, zrzeszeń i organizacji społecznych.

Komisje te mają się składać z 6 osób, z których 3 reprezentować mają rolnictwo, przemysł spożywczy i handel, 3 zaś spożywców w osobach przedstawicieli związków robotniczych, pracowniczych i spółdzielni spożywców.

Do zakresu działania Komisji należy ma opinjowanie o cenach maki, pieczywa, mięsa i jego przetworów, przy czym opinjowanie to ma się opierać na kosztach produkcji i na usprawiedliwionych gospodarczo kosztach wymiany, sprawdzanie kalkulacji cen i wydawanie opinii na żądanie sądów, władz administracyjnych i instytucji publicznych o faktach pobierania nadmiernych cen. (—)

Drożyzna.

CENY WOBEC SPADKU KURSU DOLARA.

Wobec spadku kursu dolara, Komisariat Rządu, w razie utrzymania się kursu dolara na obecnym poziomie, zażąda od kupców odpowiednich gałęzi handlu stosownego obniżenia cen towarów kolonialnych, cen obowiązujących w kukierniach i w innych przedsiębiorstwach handlowych. (—)

NA RYNKU NABIAŁOWYM.

Ceny po ostatniej obniżce — bez zmiany i wynoszą: masło wyborowe — 5 zł. 60 gr., deserowe — 5 zł. 20 gr., solone I gat. — 4 zł. 80 gr. i osekłowe — 4 zł. za kg. w detalu.

W hurcie cena jaj świętych dochodzi do 300 zł., kalcynowanych do 220 zł. za skrzynię. W detalu jaja świeże sprzedawane są po 26 gr., kalcynowane po 18 gr. za sztukę. (—)

czem, powołując się na stanowisko, zajęte w tej sprawie przez Rząd, twierdził, że stanowiskiem tem jest związany również i referent jako członek klubu należącego do koalicji rządowej. Wobec tego zgłosił wniosek formalny, aby decyzję w sprawie wstrzymama podwyżkę komornego od lokali ponad jeden pckój odroczyć do porozumienia się referenta z Ministrem Sprawiedliwości.

Ref. tow. Pużak zaznaczył, że jest przede wszystkim referentem komisji, że zatem nie będzie polemizował z politycznymi wywodami pos. Bitnera. Natomiast odnośnie do osku formalnego nie widzi potrzeby przerywania debat nad art. 2 ustawy, albowiem zgodnie z informacjami, które ma od Ministrów socjalistycznych, decyzja Rady Ministrów została powzięta przy jednoczesnym stwierdzeniu, przez Ministrów socjalistycznych, iż nie widząc możliwości przeformowania dalej idących wniosków w tej sprawie, uważają, że stronnictwa sejmowe będą miały prawo bronienia swoich poglądów tak w komisji, jak i na plenum. Zatem stanowisko Rządu nie jest ani ultimatywne, ani tembardziej uchwały komisji zmieniające to stanowisko nie mogą być poczytywane, jako votum nieufności dla Rządu.

Na tem posiedzenie odroczone do czwartku.

Zatrudnienie bezrobotnych przez warsz. miejsk. Fundusz Bezrobocia

We wczorajszym numerze „Robotnika” zamieściliśmy notatkę p. t. „Mróz a bezrobotni”, która okazała się nieprawdziwa. Na podstawie dokładnych wiadomości możemy stwierdzić, że:

1) roboty z powodu mrozów ani na jedną chwilę nie zostały przerwane. Dn. 12 b. m. zatrudnionych było przez Warsz. Fundusz dla walki z bezrobociem 2267 rob., z tej cyfry na roboty nie stawilo się 110 osób.

Dn. 11 stycznia przyjęto 50 nowych osób, dn. 12 stycznia przyjęto — 70 nowych osób. Na okres mrozów zarezerwowane są roboty na terenach piaszczystych, które można podczas mrozu wykonywać, a mianowicie: sypianie walu na Pradze, oraz rozbiórka 3 fortów.

2) Projektowane jest dalsze rozszerzenie terenu pracy dla bezrobotnych.

3) Rozbiórka soboru zależy od Min. Rob. Publ., które przed rokiem zawarło umowę z instytucją, która do tej pory roboty te prowadziła. Ze strony Zarządu miejskiego Funduszu Bezrobocia czynione są starania o przejęcie tych robót przez miasto. W tym celu zarząd uchwałił delegować wiceprez. miasta Jankowskiego, w celu osobistej interwencji w Min. Rob. Publ. Otrzymane przez miasto soboru do rozbiórki zależy jedynie od Rządu: dla miasta prowadzenie tych robót byłoby niezwykle dogodnie — nie tylko ze względu na natychmiastowe zatrudnienie 300 — 400 bezrobotnych, lecz i z powodu możliwości zużycia gruzów do brukowania ulic, systemem betonowym.

4) Ponieważ Agril odesłał 30 robot do P. U. P., a Wydz. Zaopatrywania na Stawkach — 24 rob., po uprzednim przyjęciu ich do pracy, Zarząd miejskiego Funduszu Bezrobocia zażądał od Agrilu i Wydz. Zaopatr. na Stawkach natychmiastowego przyjęcia z powrotem wyżej wymienionych 54 osób.

5) Prowadzone są obecnie roboty na forcie Szczeliwickim, Bateria, Wierzbno, w parku Traugutta, w parku w Młocinach, koło melioracji folwarku na Nowym Brudnie, koło walu kolejki objazdowej, przy regulacji ulic, na plantacjach miejskich, koło budowy kolektora, przy osadnikach na filtrach.

6) Roboty ani na jeden moment nie zostaną wstrzymane i będą w dalszym ciągu energicznie prowadzone i rozszerzane.

7) Komisariat Rządu nikogo nie delegował do Min. Spraw Wewn., celem wywarcia presji na samorząd warszawski.

Delegacja Związku zaw. prac. użyt. publicznej w Min. pracy

W dniu wczorajszym tow. min. Ziemięcki przyjął delegację Zw. Zaw. Użyt. Publ.

Delegacja skarżyła się, iż magistrat nie stosuje się do orzeczenia min. pracy w sprawie stosowania 8 godz. dnia pracy w instytucjach miejskich, które to orzeczenie, jak wiemy, magistrat zaskarżył do Trybunału Administracyjnego.

Min. tow. Ziemięcki oświadczył, że powyższe rozporządzenie pozostaje w mocy i w razie gdyby magistrat nie stosował się do niego, tow. Ziemięcki będzie szukał środków, aby skłonił magistrat do podporządkowania się obowiązującemu orzeczeniu.

Dalej delegacja interwenjowała w sprawie niewypłacenia pracownikom przez magistrat oraz elektrownię warsz., wskaźnika drożyznianego za m-c grudzień. Tow. minister odpowiedział, że poleci inspekcji pracy, aby wszczęła akcję, w celu polubownego załatwienia tego konfliktu.

Węgiel dla bezrobotnych.

Min. Pracy dokonało następującego podziału 30,000 ton węgla, który ma być nabyty przez rząd od przemysłowców górnośląskich dla bezrobotnych i załoczony na poczet podatku majątkowego.

Pozostający bez pracy na Górnym Śląsku otrzymać mają 9,000 ton, w woj. łódzkim — 14,250 ton, w woj. kieleckim — 2,545. lwowskim — 1,925, białostockim — 1,000, poznańskim — 720 ton, lubelskim — 390, pomorskim — 150, w końcu w m. Warszawie — 20 ton (dla tanich kuchni obsługujących bezrobotnych pracowników umysłowych). Termin załatwienia sprawy dostawy węgla przez przemysłowców górnośląskich upływa 15-go stycznia.

Sowieta cukrowników chce podwyższyć cenę cukru o 17 zł.

W Min. Skarbu odbyła się wczoraj narada w sprawie ceny cukru. Ze strony Zw. Cukrowników p. Zaglenciny podniósł żądanie zwiększenia ceny cukru o 17 złotych na worku, t. zn. do wysokości 92 zł. za work (z 75) z tem, że cena ta będzie wzrastała co miesiąc o 2 zł.

Żądanie to motywują cukrownicy znacznymi stratami ponoszonymi na eksporcie cukru, oraz niesprawiedliwym, ich zdaniem, przydziałem między mniejsze cukrownie kontyngentu cukru, przeznaczonego na rynek wewnętrzny.

Skutkiem tego małe cukrownie muszą ponosić tak znaczne straty na wywozie, że ich pokrycie jest możliwe jedynie przez znaczne powiększenie cen cukru na rynku wewnętrznym.

Pos. tow. Pragier, który brał udział w naradzie na zaproszenie Min. Skarbu, oświadczył, że straty eksportowe nie mogą służyć za powód do podwyższenia cen na rynku wewnętrznym. Należy raczej tak ograniczyć eksport, aby on nie obciążał zbyt mocno wewnętrznego. Już przed wojną kwestjonowano poważnie celowość premji eksportowych, płaconych z zasobnych skarbców państwowych. Dzisiaj podniesienie cukru na rynku wewnętrznym przy tak szybko rosnącym eksporcie, nie jest niczem innym, jak właśnie premją płaconą w dodatku przez zubożałe rzesze konsumentów. Dlatego winno cukrownictwo przeprowadzić raczej prawidłowy podział kontyngentu krajowego cukru między mniejsze cukrownie, albo uzyskać pomoc od sfer rolniczych, bezpośrednio zainteresowanych w rozwoju cukrowni, a nie opierać sztucznego eksportu na wyzyskiwaniu spożywców wewnętrznego. Tow. Pragier wypowiedział się stanowczo przeciw nowemu wyższeniu i przestrzegając Rząd przed tym krokiem.

OBNIŻENIE CENY KASZ.
Od dziś Wydział Zaopatrywania Magistratu obniża ceny następujących artykułów: kaszy jęczmiennej i pęczaku z 54 gr. do 53 gr. i kaszy perłowej z 95 gr. do 88 gr. za kg., wreszcie mydła łojowego marmurkowego z 65 gr. do 57 gr. za kawalek — wszystko w sprzedaży detalicznej. (—)

Sprawy skarbowe.

Nasza sytuacja walutowa doznała w ostatnich czasach znacznej poprawy: ze świeżo ogłoszonego bilansu dekadowego Banku Polskiego okazuje się, że zapas walut i dewiz zwiększył się w ostatniej dekadzie grudnia r. z. 10,5 milj. zł. brutto.

Kruszcowe pokrycie obiegu wynosi 130,8 milj. zł., stosunek procentowy pokrycia kruszcowego wynosi 37,96%, więc wyższy jest od zastrzeżonego statutem Banku Polskiego pokrycia, które wynosi 30% będących w obiegu biletów bankowych. Czynny od szeregu miesięcy nasz bilans handlowy jest rękojmnią, że dopływ walut do Banku Polskiego będzie wzrastał i nadal.

Łańcuch Prasowy.

W dn. 12 b. m. w Administracji „Robotnika” na Fundusz Prasowy złożyli:

Tow. Kelles - Krauzowa zł 5 — wyznaczając jako następnego tow. Calunia z Radomia.

Tow. Caluń zł. 10 — wzywając tow. dr. Finkielstajna do złożenia takiej samej sumy.

Tow. Finkielstajn zł 10 — wyznaczając tow. dr. Kelles - Krauz.

Tow. Fr. Siewert zł. 5 — wyznaczając tow. R. Strzeleckiego.

Tow. Seroka z Dąbrowy Górniczej zł. 20 — wyznaczając tow. Z. Ciepłaka wiceprez. m. Dąbrowy Górniczej.

Mróz!

Rtęć w termometrze gwałtownie opada,
Na szybach deszeń fantastyczny siada,
Warszawskie błotko i śmiecie i brudy
Wraz się zmieniły na skostniałe grudy;
Człowiek trze uszy i zębami szczerka,
Kora na drzewach kureczy się i pęka
Ptak lichopióry padł martwy wśród łoż —
MRÓZI

Zboże ozime skute twardą skałą,
Mcch z ziemią tworzy jedną całość trwałą,
Ptak, czy zajączek, czy lekka sarenka
Ni trawki, ni mchu, ni zboża szczerka
Wydłubać z ziemi twardej nie jest w stanie;
Głód gna z kryjówek w zachód i świtanie
Płactwo, zające i gromadki kóz —
MRÓZI

W lepiankach, które płaszcz lśniący otula,
I na poddaszach, gdzie mroźny wiatr hula
Głód, zimno, ogień w kominach nie płonie —
Z rozpaczczą człowiek zalamuje dłonie; —
Skarb pusty, zastój, bezrobocie wszędzie,
Oczy pytają: co będzie? co będzie?
Trzeszczy i skrzypi, drży państwowy wóz —
MRÓZI
Wap.

Magistrat wobec wskaźnika drożyznianego

Na posiedzeniu magistratu m. st. Warszawy w dn. 12 stycznia uchwalono wypłacić robotnikom miejskim w styczniu takie same pobory jak w grudniu i rozpocząć odpowiednio pertraktacje ze wszystkimi związkami zawodowymi robotników, działającymi na terenie magistratu, w sprawie stosowania wskaźnika drożyznianego.

W stosunku do robotników zatrudnionych w działach administracyjnych magistratu obowiązuje uchwała rady miejskiej z r. 1924 o stosowaniu tego wskaźnika, w stosunku do przedsiębiorstw autonomicznych — decydują stosowne umowy.

Nie kwestjonując ani powyższej uchwały rady miejskiej, ani też zawartych umów, magistrat postanowił wskaźnika w styczniu nie wypłacić, pozostawiając załatwienie tej sprawy dalszym pertraktacjom.

Związek Prac. Inst. Uż. Publ. nie zgadza się z takim stanowiskiem magistratu, z uwagi na okoliczność, że głodowe płace robotnicze w żaden sposób nie zezwalają na pozabawienie robotników wskaźnika w styczniu. Związek zwołał w tej sprawie zebranie delegacji związku na dzień 13 stycznia, celem ostatecznego uzgodnienia taktyki związku wobec powyższej uchwały magistratu.

Towarzysze, nie uczęszczajcie do lokali publicznych, w których brak waszego organu partyjnego „Robotnika“.

Pos. Rymar czy St. Grabski ministrem oświaty?

Pos. Z. Nowicki i tow. z klubu P. S. L. „Wyzwolenie” i „Jedność Ludowa” zgłosili interpelację do P. Prezesa Rady Ministrów: „w sprawie naruszenia zasad praworządności i Konstytucji przez Ministra W. R. i O. P. p. St. Grabskiego z powodu przekazania funkcji ministerjalnych posłowi Rymarowi”.

Interpelacja porusza sprawę „podziału pracy” dokonanej przez Ministra Oświaty St. Grabskiego w ten sposób, iż dla siebie zachował wszystkie sprawy z zakresu polityki wewnętrznej i zagranicznej, natomiast wszystkie sprawy natury personalnej, a więc mianowania, przenoszenia, obsadzenia departamentów, redukcowanie nauczycieli i urzędników powierzył posłowi Rymarowi, swemu koledze partyjnemu ze Zw. L. N.

Interpelanci zwracają uwagę na antykonstytucyjny charakter tego postępowania.

Curiosa.

Korona polska dla Windischgraezla

„Słowo”, organ zwarjowanych obszarników wileńskich, taką oto wyciąga „naukę” po wykryciu afery węgierskiej i rumuńskiej:

„Idea monarchiczna jest cenną przedewszystkiem jako metoda wychowawcza, jako jaskrawe przełamanie dotychczasowych, nacjonalistycznych, chaotycznych i anarchicznych pojęć polskich o istocie państwa.

Położenie Polski wymaga polityki aktywnej, polityki ofensywnej, nie jesteśmy twierdzą, której bronić można, jesteśmy polem otwartym, gdzie napad odierać należy atakiem, nie biernością.

Stąd czynnikiem decydującym może być ściślejszy sojusz z obcym, narodowo-samodzielnym państwem, — myślimy tu o kandydaturze księcia angielskiego, węgierskiego, nawet włoskiego”.

Księciem węgierskim, któryby napewno przyjął zaproszenie żubrów wileńskich, jest książę Windischgraez, herszt bandy fałszerzy banknotów francuskich. Jest „stawnym” nie tylko z tytułu, ale też z czynów. Grozi mu przytem konfiskata dóbr, a wówczas posiada króla byłaby nawet wcale ładną karjera.

Przebudowa

warszawskiego węzła kolejowego

Roboty przy przebudowie warszawskiego węzła kolejowego posuwają się powoli. Niezależnie sprawy kredytów powoduje zwalnianie robotników i ograniczenie robót wyłącznie tylko do tych, których przerwanie zagroziłoby bezpieczeństwu publicznemu. Do takich robót należy budowa tunelu pod Nowym Światem oraz budowa ścianki południowej tunelu na ostatnich sekcjach w Al. Jerozolimskich w pobliżu ul. Braekiej.

Narazie dyrekcja budowy prowadzi pertraktacje z magistratem o zatrudnienie bezrobotnych zarejestrowanych w P. U. P. P. przy robotach związanych z przebudową węzła.

Frekwencja w Kasie Chorych m. Warszawy

W ciągu września r. ub. w ambulatoriach ogólnych Kasy Chorych m. Warszawy 53.367 osobom udzielono ogółem 179.908 porad lekarskich, na co lekarze ambulatoryjni spożytkowali 26.229 godzin ordynacyjnych, to znaczy około 6 porad na godzinę. Lekarze chorób wewnętrznych udzielili 39.143 porady, nerwowych — 5.472, dziecięcych — 13.608, chirurgicznych — 25.866, ginekologicznych — 12.727, ocznych — 13.773, wenerycznych — 20.559, gardła — 10.286, płucnych — 958, ortopedycznych — 562, dentystrycznych — 31.718, lekarze przychodni ogólnych — 5.239.

Oprócz tego w mieszkaniu chorych udzielono 16.574 porady, w przychodniach fabrycznych i zamiejscowych — 5.845, ogólna zatem liczba porad we wrześniu wyniosła 202.327.

Inne świadectwa Kasy we wrześniu były następujące:

W zakładzie rentgenowskim przy ul. Puławskiej nr. 5 wykonano 1395 zabiegów rozpoznawczych, w tem 763 prześwietleń i 632 zdjęcia różnorodnych rozmiarów oraz 854 zabiegi lecznicze, w tem 444 naświetlań głębokich i 410 powierzchniowych. Ogółem wykonano 2.249 zabiegów. W zakładzie elektroterapii przy ul. Jagiellońskiej wykonano: naświetlań ogólnych — 118; częściowych — 695, fioletowych — 77, elektryzacji — 585 i masaży 99, ogółem zabiegów — 1.574. W zakładzie przyrodolecznictwa przy ul. Smolnej wykonano: naświetlań lampami Sollux — 191, elektryzacji — 1.178, zabiegów hydropatycznych — 2.340, ogółem 3.709 zabiegów.

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne

List z Czechosłowacji.

ECHA AFERY FAŁSZERSKIEJ NA WĘGRZECH. — WALKA O PREZYDJUM SEJMU I SENATU. — NAJBLIŻSZY PROGRAM PRAC SEJMOWYCH. — ZAMIERZENIA OPOZYCJI — ECHA KONGRESU P. P. S. — POGŁOSKI O „UNJI CZESKO-POLSKIEJ”.

Praga, 10 stycznia.

Niebywała afera fałszerzy pieniędzy na Węgrzech, w której zamieszani są najwyżsi „dostojnicy” państwa węgierskiego, głośnym echem odezwała się w prasie czechosłowackiej. Prasa ta, bez różnicy zapatrywań politycznych — bije na alarm. Trzeba bowiem wiedzieć, że i republika czechosłowacka została oszukana przez fałszerzy madziarskich na wiele milionów koron. Jak donosi prasa, śledztwo prowadzone w tej sprawie wykazało, że książę Windischgraez kilkakrotnie przyjeżdżał na Słowację, gdzie starał się o zbyt fałszowanych banknotów czechosłowackich. Przytem stwierdzono, że był w kontakcie z niektórymi politykami madziarskimi, u których obecnie przeprowadzono rewizję. W Bratisławie, oraz na Rusi Podkarpackiej natrafiono już na ślady tych zbrodniarzy. Opinia publiczna jest wielce wzburzona tymi wypadkami, boć przypadają one na owe czasy, gdy korona czechosłowacka, co wywołała w kraju wielki popłoch. Dziś wiemy, że usiłowane obniżenie kursu korony czechosłowackiej było dziełem arystokratycznej bandy fałszerzkiej, popieranej przez czynniki rządowe Węgier. Oplacali oni podobno całą akcję irredentystyczną fałszowanymi pieniędzmi. Sfery socjalistyczne czechosłowackie obecnie chcą zmusić ministra Benesa, aby sprawę tę podniósł w Lidze Narodów i aby zażądał od państwa węgierskiego odszkodowania za poniesione straty.

Podczas, gdy irwaga polityczna opinii i prasy zwrócona jest prawie niepodzielnie na bieg śledztwa na Węgrzech, za kulisami polityki wewnętrznej odgrywa się dość namiętne walki o definitywne obsadzenie stanowisk marszałków i wicemarszałków Sejmu i Senatu. Przed miesiącem coprawda dokonano wyboru prezydjom obu izb, ale wybór ten jest prowizoryczny i musi być obecnie zatwierdzony przez większość. W Sejmie marszałkiem jest agrariusz, pierwszym wicemarszałkiem — soc.-dem., drugim — klerykał, trzecim — Niemiec, czwartym — endek, zaś piątym — narodowy socjalista. W Senacie koalicja rządowa nie mogła się zgodzić na skład prezydjom, dlatego narazie pozostawiono je w dawnym składzie. Klerykał, który wywodzi z wyborów wzmocnieni, roszcza pretensję do stanowiska marszałka Senatu, na co jednak socjaliści zgodzić się nie chcą. Klerykał stawiają jednak tę sprawę na ostrzu noża. Walka doszła tak daleko, że okazała się potrzebna interwencja samego prezydenta Masaryka, któremu pewnie udało się pogodzić strony... Zdaje się, że ta sprawa wpłynęła także na późniejsze zwolnienie Sejmu, który miał zejść się 14 b. m., a zejście się dopiero pod koniec miesiąca. Sejm w pierwszym rzędzie ma załatwić sprawę reformy podatkowej, o którą walką teraz pomiędzy sobą stronnictwa koalicyjne. Socjaliści oczywiście dążą do obarczenia klas posiadających. Poza to minister opieki społ., tow. Winter, przygotowuje ustawę o popieraniu ruchu budowlanego. Dzięki tej ustawie, która istniała aż do kwietnia ub. r., wybudowano w republice tysiące domów mieszkalnych, obecnie ustawa ta ma być przedłużona, gdyż po zniesieniu ustawy ruch budowlany ogromnie podupadł. Sejm ma wogóle przeprowadzić w pierwszej swej sesji ważne reformy w dziedzinie ustawodawstwa społecznego, ale większość rządu jest narazie tak mała, że wszelkie plany opozycji żywo obchodzą prasę wszelkich odcieni. Co tedy zamierza robić opozycja?

Jak się parceluje.

CZY TO PRAWDA?

Właściciel folw. Popławy (pow. Opoczno) parceluje 524 mg. Ażeby robotnikom nie dać ziemi oświadcza on w urzędzie, iż żadnego robotnika na ten rok nie zwolni. W rezultacie na pozostających 8 włókach ma pozostać samych ordynariuszów 12.

Chodzą pogłoski, że owe 8 włók ma nabyć poseł piastowy, Makulski, na imię swego sekretarza. Czy to prawda?

CZUŁE SERCE HRABOWSKIE.

P. Sobański z Guzowa (pow. Błonie) zwolnił 4 robotników po 12, 18, 24 i 26 latach pracy na jego dobro. Zwolnienia zostały im zakomunikowane 8 stycznia, a więc są nieważne. Sprawa — skierowana do Komisji Rozjemczej.

„KONOTATKA”.

Właściciel Rdzuchowa, pow. Opoczno, p. Dobiecki, wydał Janowi Dyjasowi po 32 latach pracy konotatkę, w której pisze, że zwolnienie następuje wskutek parcelacji części folw. Wola Więcierzowa.

P. Dobiecki, uzyskując pozwolenie na parcelację, musiał złożyć oświadczenie, że nikt nie utraci pracy w folwarku lub na nabytej

Na pierwszym posiedzeniu przedsięwziętym opozycja niemiecko - madziarsko-klerykałno - komunistyczna robiła obstrukcję, nie dopuszczając do obrad. W ostatnich jednak tygodniach odzywają się głosy w obozie opozycyjnym, aby obrać mądrzejszą i bardziej celową akcję parlamentarną. Przedewszystkiem pragną niemieckie stronnictwa mieszczańskie utworzyć „jednolity front opozycyjny” — narazie niemiecki, a potem ogólny. Nie uda się im ani jedno, ani drugie. Bo nawet w samym obozie mieszczańskim niemieckim odzywają się głosy przychylniejsze nieco dla rządu. Są to agrariusze niemieccy, którzy przedstawiają niejako kierunek aktywistyczny wśród Niemców. Są oni najsilniejszą frakcją niemiecką, podobnie, jak agrariusze czeszy wśród stronnictw czeskich. Otóż agrariusze niemieccy uważają, że Niemcy powinni zająć przychylniejsze stanowisko wobec Czechosłowacji już choćby ze względu na Locarno... Nacjonaliści jednak chcą nadal trwać w opozycji, tak samo niemieccy socjaliści demokraci. O ogólnym bloku opozycyjnym również niema mowy, boć interesy opozycji są zbyt różnorodne, aby mogły zmieścić się w ramach jednego Bloku. Najbardziej oczywiście niepewnym żywiołem wśród opozycji to — komuniści. Nie posiadają oni żadnej linii, żadnego programu parlamentarnego i żyją z demagogii i bezsilnego wymyślenia... Wchodzi tedy opozycja do obecnej sesji bez programu, jedynie agrariusze niemieccy zamierzają zbliżyć się do stronnictw rządowych czeskich, a właściwie do agrariuszy czeskich może w imię wspólnych cel zbożowych i drożyzny chleba...

Kongres P. P. S. wywołał i w prasie czechosłowackiej dość żywe echa. Prasa partyjna czechosłowacka przyniosła nie tylko sprawozdania z obrad i piękne przemówienia t. Soukupa, ale „Pravo Lidu” przyniosło także piękny artykuł o Akademii niedzielnej, która wspomniane pismo nazywa „międzynarodową manifestacją”. Poza to prasa przynosi komentarze o stanowisku P. P. S. do Rządu, do mniejszości narodowych itp. Jako echo kongresu P. P. S. należy także zarejestrować głos naszych polskich towarzyszy ze Śląska czechosłowackiego, którzy przywiązują dużą wagę do słów, wypowiedzianych przez tow. dr. Soukupa na Akademii kongresowej, iż Soukup towarzysze w Rządzie i poza nim pomagać będą polskiej mniejszości w osiągnięciu słusznych żądań kulturalnych i politycznych.

Pogłoski o t. zw. „Unji czesko-polskiej” kolportowane w Polsce w prasie endekiej, chadeckiej, a także i piastowskiej, nie wywołały w prasie tutejszej należytego echa. Coprawda pisma wszystkich kierunków przyniosły artykuły w tej sprawie, ale ocena tego projektu p. Dębskiego wypadła bardzo wstrzemięźliwie. Nawet pisma socjalistyczne, najlepiej dla Polski usposobione, wyrażają ciche wątpliwości co do projektu. Jeszcze dużo wody utyłnie, zanim projekt będzie mógł choć częściowo być zrealizowany. Ci bowiem w Polsce, którzy zachwycają się tym projektem, zapominają o wielu punktach spornych, istniejących między Polską a Czechosłowacją, zapominają, że między Pragą a Warszawą leży Cieszyń, że konkurencja przemysłu szczególnie tkackiego wymaga bardzo dokładnego rozważenia się w sytuacji, aby nie szkodzić własnemu przemysłowi.

Adam Weltawski.

parceli. Nadto zwalnianie po 32 latach pracy jest sprzeczne z umową. Dlatego też p. Dobiecki, dyskredytując się moralnie, nic na tem nie zyska, gdyż Komisja Rozj. zwolnienie nieważne.

DZIKIE METODY.

Majątek państw. Czołowo, pow. Nieszawa, ma być w lipcu parcelowany. Dzierżawca Czyżewski, mający tę dzierżawę do 1 lipca — wypowiedział wszystkim 14 robotnikom pracę od dn. 1 kwietnia b. r. Robotnicy kart zwolnień nie przyjęli, wobec czego dzierżawca grozi im sądowym usunięciem od 1 kwietnia, co, oczywiście, wywołuje wzburzenie.

Czas najwyższy, by rząd zajął się wreszcie uregulowaniem spraw robotników rolnych w majątkach państw., których dzierżawa się kończy i które są przekazywane do parcelacji!

BEZKARNY TEROR OBSZARNICZY.

P. Plater z Żelazowic, pow. Opoczno, rozsierdzony na robotników, że śmiało oni dochodzić praw swoich do ziemi, zwolnił tych robotników w natchmiast z pracy i zabronił ich krowom wydawać paszę. Wobec tego czarnego teroru obszarniczego, sprawę skierowano do sądu.

Oto jak magnat obszarniczy stara się o bejść prawo o parcelacji, drogą różnych spekulacji, któremi winien zająć się prokurator.

Co to za inspektor pracy.

Dn. 27 listopada ub. r. tow. B. Kobielski z folw. Nieckowo (pow. Szczuczyn) w czasie pracy, gdy zobaczył, że rządca chce go bić oświadczył, że będzie się bronił. Za to tow. Kobielski został wydalony z pracy. Sprawę skierowano do Komisji Rozjemczej, która, pod przewodnictwem inspektora 41 obwodu, postanowiła skargi nie rozpatrywać, uważając, że jedynie sąd jest kompetentny do rozpatrzenia podobnej sprawy.

Stanowisko takie jest z gruntu błędne, gdyż chodziło tu o nieprawne zwolnienie w ciągu roku, co bezsprzecznie podlega kompetencji Komisji Rozj. Do sądu zaś może skierować sprawę rządca, oskarżając robotnika, że uprzedzał, iż będzie się bronił przed pobiciem.

Prześladowanie T.U.R. na kresach wschodnich

W swoim czasie T. U. R. zorganizował jednomiesięczną szkołę dla Białorusinów w Warszawie.

Wydział i Sejmik w Łunińcu, w skład którego wchodzi zarówno przedstawiciele P. P. S., jak też obszarnicy, uchwalili jednogłośnie subsydjum dla tej szkoły. Kierownik rachunkowości w Sejmiku Łunińskim tow. Piętek na skutek uchwały plenum Sejmiku wypłacił subsydjum, za co z polecenia Wojewody Młodzianowskiego i Starosty Krachelskiego w Łunińcu został zawieszony w czynnościach bez zgody i wiedzy Wydziału.

Doprawdy czas już skończyć z tą niemyślaną samowolą władz na Kresach!

TEATR IM. W. BOGUSŁAWSKIEGO
wystawia dnia 17 stycznia r. b. o godz. 12
w pol. po cenach zniżonych

PASTORAŁKĘ

w 3-ch sprawach.

Miejsca w łóżach i pierwsze rzędy part. 2 zł.
Dalsze rzędy parteru i amfiteatr 1 zł.
Balkon 75 gr. Galeria 50 gr.
Szatnia bezpłatna.

Bilety wcześniej do nabycia w księgarni A. Wende i S-ka, Krak.-Przedm. 9 i w Księgarni Robotniczej ul. Warecka 9, a w dzień przedstawienia w kasie Teatru od godz. 10-ej rano.

CAŁKOWITY DOCHÓD PRZEZNACZONY
NA ZAKŁAD WYCHOWAWCZY IM. H.
DŁUSKIEJ W ANINIE.

Niewłaściwa metoda.

W prasie ukazała się notatka p. t. „Ankieta Kasy Chorych m. Warszawy” w sprawie konkursu (z nagrodami) na „5 wad i 5 zalet” Kasy Chorych m. Warszawy. Ankieta ta ma zapewne na celu popularyzację Kalendarza, wydawanego przez Kasę, albowiem biorący udział w ankiecie, muszą nadesłać specjalny kupon, znajdujący się w Kalendarzu.

Współudział najszerzych mas w pracach K. Ch. uważać należy za objaw bardzo pożądanym. Droga wszakże, którą obrała Kasa warszawska, jest niewłaściwa. Zagadnienie reformy Kasy (wykazanie jej „wad i zalet”) jest zagadnieniem zbyt poważnym, by można je było rozwiązać lub przynajmniej dopomóc do rozwiązania w formie (jak głosi konkurs) „zwięzłych odpowiedzi”. Udzielenie odpowiedzi na tak poważne pytania wymaga poważnych studiów, doskonałej znajomości administracji kasowej, ustawodawstwa — słowem wiedzy fachowej. Ze względu na ogrom zadań i powagę Kasy warszawskiej, nie wypada z zagadnienia poważnego robić rozrywki w czasie „długich wieczorów zimowych”.

Słusznie postępuje Kasa warszawska popularyzując swój (zresztą bardzo dobry) Kalendarz. Niestety, droga, jaką wybrano, jest niewłaściwa.

Przypuszczamy, że nasi towarzysze w Zarządzie Kasy przeciwstawiają się tego rodzaju zabawkom, nie licującym z powagą instytucji społecznej.

AL. Kr.

Oświadczenie

W myśl oświadczenia, złożonego przez mego T. Zagórskiego na posiedzeniu Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 11 stycznia 1926 roku w sprawie z oskarżenia redaktora odpowiedzialnego „Robotnika”, tow. Jana Borskiego z art. 533 K.K., Redakcja „Robotnika” deklaruje, że informacje, umieszczone o p. Edwardzie Jankowskim w N-rze 213 i 221 „Robotnika” z dni 5 i 13 sierpnia 1924 roku, udzielone zostały Redakcji przez osoby trzecie, prawdopodobnie wrogo względem p. Jankowskiego usposobione, wobec czego Redakcja informację powyższą niniejszem odwołuje i stwierdza, że, działając w dobrej wierze, została w błąd wprowadzona.

KRONIKA PARLAMENTARNA.

Z. P. P. S.

W czwartek, o godz. 11 rano odbędzie się posiedzenie Z. P. P. S.

NASZE WNIOSKI I INTERPELACJE.

Tow. tow. Stańczyk, Cupta i tow. zgłosili wnioski w sprawie uregulowania łożyska rzeki Brynicy w obrębie gminy Bobrowanki, pow. będzińskiego oraz zaopatrzenia ludności wiosek w obrębie tej gminy w wodę do picia.

**

Tow. Pławski i tow. zgłosili interpelację do p. Ministra Skarbu w sprawie opiekałości w wymiarze należnej emerytury wdowie po długoletnim pracowniku kolejowym, Franciszku Szancilo, zabitym na st. Wilno w lipcu 1923 r.

POSIEDZENIE SENATU.

Dzisiaj o godz. 11 rano odbędzie się pierwsze po ferjach świątecznych posiedzenie Senatu.

PROGRAM OSZCZĘDNOŚCIOWY.

Sejmowa Komisja Oszczędnościowa była wczoraj w Prezydium Rady Ministrów, gdzie przedstawiciele Rządu zaznajomili posłów z programem oszczędnościowym Rządu.

Komisja program rządowy zaakceptowała.

PREZYDJUM STRONNICTWA CHŁOPSKIEGO.

Nowy klub sejmowy utworzony przez secesjonistów z „Wyzwolenia” pod nazwą „Stronnictwo Chłopskie” ukonstytuował się wczoraj wieczorem, wybrałszy prezesem pos. Walerona. Wiceprezesami zostali posłowie Dąbski i Zaleski, sekretarzem pos. Sanojca, skarbnikiem pos. Ledwoch.

SENATOR SMÓLSKI ZRZEKŁ SIĘ MANDATU.

W „Robotniku” z dn. 7 b. m. poruszyliśmy sprawę senatora Smólskiego (Ch. D.), który został notariuszem w Lublinie.

Podnosiliśmy, iż urzędnik państwowy, a takim jest według wyjaśnień Sądu Najwyższego notariusz, nie może być ani posłem, ani senatorem, gdyż sprzeciwia się to Konstytucji.

W związku z tem dowiadujemy się, iż sen. Smólski złożył wczoraj mandat senatorowski.

Na miejsce sen. Smólskiego ma wejść do Senatu p. Adam Lach-Szymański.

SPRAWY SZKOLNE I NAUCZYCIELSKIE. Nowa ustawa uposażeniowa.

Przewodniczący komisji oświatowej zwrócił się do Min. Oświaty p. St. Grabskiego z zapytaniem w sprawie: 1) zapowiedzianego wniosku o państwowej Radzie Wychowania, 2) zespolenia władz szkolnych w administracyjnym, 3) ostatecznego uregulowania uposażeń nauczycielskich. P. Min. oświadczył: ad 1) że projekt ustawy o państwowej Radzie Wychowania jest w opracowaniu i zostanie niedługo przedstawiony Radzie Ministrów; ad 2) Minister uznaje konieczność jednolitości w działaniu wszystkich władz państwowych, a więc i ścisłego szarmonizowania władz szkol-

nych i administracyjnych. Szarmonizowanie to najlepiej może być przeprowadzone na tle samorządu szkolnego powiatowego i wojewódzkiego. Wszelako szkodliwe byłoby podporządkowanie władz szkolnych władzom administracyjnym. Administracja państwowa bowiem musi się liczyć z bieżącymi stosunkami politycznymi wśród ludności, szkoła zaś musi być bezwzględnie zabezpieczona od wpływów politycznych, ad 3) ustawa o sanacji Skarbu, uchwalona nadzwyczaj szybko pod groźbą konieczności natychmiastowego zapewnienia równowagi budżetowej na przebiegu pierwszego kwartału r. b., dotknęła najsilniej ze wszystkich i to bardzo nierównomiernie nauczycieli szkół średnich. Obecnie opracowuje się nową ustawę uposażeniową, która usunie niewątpliwie wspomniane nierównomierności.

KRONIKA POLITYCZNA.

TOW. DIAMAND U PREMERA.

Pos. tow. Diamand powrócił z Berlina i odbył wczoraj konferencję z Premierem p. Al. Skrzyńskim, któremu zdał sprawę ze stanu rokowań handlowych polsko-niemieckich, oraz z rozmów, które prowadził z Prezesem Banku Rzeszy p. Schachtem i z Sekretarzem Stanu w niemieckim Min. Spraw Zagranicznych p. von Schubertem.

U PREMERA.

P. Prezes Rady Ministrów Al. Skrzyński przyjął wczoraj posła austriackiego p. Posta, posła włoskiego p. Maioniego, szefa francuskiej misji morskiej, p. Jolivet, sen. Januszewskiego, prezesa Zw. Ziemian Małopolski Zachodniej p. Dworskiego i Min. Przem. i Handlu p. Osieckiego.

NARADY REKTORÓW.

W trosce o stan wyższych uczelni, których nieodpowiednie i mechanicznie przeprowadzone oszczędności mogą pozbawić najelementarniejszych warunków bytu, Rektorowie wszystkich uczelni akademickich w Polsce zjechali się na naradę do Warszawy. Obrady tej konferencji odbywają się w Rektoracie Uniwersytetu Warszawskiego pod przewodnictwem Rektora Uniwersytetu Stefana Piętkowskiego. Przedstawiciele nauki i szkolnictwa akademickiego będą rozpatrywać wspólnie, do jakich granic można posunąć oszczędności i ograniczenia, nie niszcząc instytucji.

REDUKCJA POCIĄGÓW PASAŻERSKICH NA KOLEJACH.

(PAT.). Dnia 8 stycznia obradował pod przewodnictwem b. ministra p. inż. Jasińskiego Komitet Eksploatacyjny Państwowej Rady Kolejowej, zwołany na nadzwyczajne posiedzenie celem wydania opinii o zamierzonej ze względów oszczędnościowych redukcji pociągów pasażerskich z dniem 1 lutego b. r.

Po dyskusji uchwalono wniosek który podkreśla, że zniesienie pewnych słabo załadunych pociągów, uzgodnione z Dyrekcjami kolejowymi i w granicach proponowanych przez Dyrekcję, w obecnej ciężkiej sytuacji finansowej Państwa jest — niestety — koniecznością, którą społeczeństwo musi ponieść, choćby z narażeniem się na pewne niewygody w podróżowaniu.

Obrady Sejmu.

Sesja druga

Posiedzenie 266.

Ślubowanie poselskie złożył pos. J. Sobolewski (Białost.)

USTAWA O CUDZOZIEMCACH.

Przy trzecim czytaniu ustawy o cudzoziemcach głos zabrał p. Insler (Koło Żyd.). Wszelkie ograniczenia, stosowane względem cudzoziemców w Polsce, mogą być z nawiązką oddane obywatelom polskim w innych państwach. Już obecnie obywatele polscy traktowani są zagranicą gorzej niż obywatele innych państw, a jest to odpowiedzialnością na traktowanie obywateli w Polsce. W ustawie niniejszej wszystko zależy od swobodnej oceny władzy i dobrej woli urzędników. Ustawa ma takie braki, których naprawić nie można na plenum. Wnosimy o ponowne odesłanie ustawy do Komisji Administracyjnej.

Marszałek oświadcza, że nastąpiło porozumienie stronnictw w sprawie ponownego odesłania ustawy o cudzoziemcach do komisji. Wobec czego przerywa dyskusję i przechodzi do drugiego punktu porządku dziennego

PRAGMATYKA NAUCZYCIELSKA.

Przystąpiono do dyskusji nad ustawą o stosunkach służbowych nauczycieli.

Pos. Federbusch (Koło Żyd.) skarży się na to, iż wielu nauczycieli szerzy w szkole nienawiść wyznaniową i narodową. Zgłasza w tej mierze poprawkę.

Pos. Lewin (Koło Żyd.) i pos. Chrućki zgłaszają poprawki do ustawy.

Pos. tow. Z. Piotrowski przemawia przeciw ustępowi drugiemu art. 4, który brzmi: nauczyciele religii poza warunkami wskazanymi, posiadać powinni zezwolenie władzy duchownej, o ile wymagają tego właściwe przepisy kościelne. Przeciw temu przepisowi walczyło bezskutecznie stronnictwo moje już przy konkordacie, gdyż jest on wyrazem tendencji sprowadzenia szkoły na podwórko klerykałne, a uczynienia z nauczyciela służki prob-

uczycielowi mieć takie uboczne zajęcie, które mogłoby mu przeszkadzać w bezstronnym spełnianiu obowiązków. To słowo „bezstronnem” okazuje, że chodzi tu o pewne rzeczy partyjne i dlatego wnosimy, aby to słowo skreślić. Tak samo wystarczy w ust. 3 słowo „zmowy” i dlatego należy skreślić

słowo „związki”, gdyż mogłoby się kiedyś ministrowi nie podobać pewne związki, gdyż propaguje on inne.

Na tem przerwano obrady

**

Następne posiedzenie w piątek o godz. 3.

TELEGRAMY

Kongres francuskiej partji socjalistycznej wypowiedział się przeciwko udziałowi socjalistów w rządzie

Paryż, 12 stycznia. (PAT.). W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia Kongresu socjalistycznego zabrał głos Compere Morel, który wystąpił gwałtownie przeciwko radykałom, zaznaczając m. in.: „Jeżeli weźmie udział w rządzie, dacie klasie robotniczej jedynie złudzenia, po których nastąpi rozczarowanie, a wówczas żywoły robotnicze przejdą do reakcji”.

Delegat departamentu Marne, Deat, usiłował znaleźć formułę pojednawczą. Bidegeray bronił Kartelu lewicowego. Lebas wypowiedział się przeciwko nowemu eksperymentowi ugody z radykałami, którym zarzucał brak odwagi. Paul Bencour ostrzegł Kongres przed zajmowaniem stanowiska nieprzejednanego, zaznaczając, iż byłoby niegodnie oczekiwać i liczyć na katastrofę w tym celu, aby móc następnie samemu objąć władzę.

Kongres zamknięty został o godz. 1,30 w

nocy. **WNIOSEK, SPRZECIWIĄJĄCY SIĘ UDZIAŁOWI SOCJALISTÓW W RZĄDZIE, PRZYJĘTY BYŁ 1766 GŁOSAMI PRZECIWKO 1331 GŁOSÓW, PRZY 16 WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ OD GŁOSOWANIA.**

Przyjęty wniosek odrzuca zasadę udziału socjalistów w rządzie, utworzonym przez inną partję, zaznacza jednak, że partja socjalistyczna gotowa jest ponieść bezpośrednią odpowiedzialność za rządy bądź sama, bądź przy poparciu innych grup lewicowych. Wniosek oświadcza dalej, że socjaliści są skłonni kontynuować politykę poparcia dla rządu, zdecydowanego złamać opór sier finansowych, pracodawców i senatu.

Wniosek mniejszości ograniczał się do żądania dla partji socjalistycznej godnego i odpowiadającego realnemu politycznemu jej znaczeniu w kraju, przedstawicielstwa w rządzie.

Sytuacja w parlamencie francuskim

HERRIOT ZOSTAŁ PRZEWODNICZĄCYM IZBY DEPUTOWANYCH.

PARYŻ, 12 stycznia. (PAT.). Na przewodniczącego izby deputowanych wybrany został Herriot 300 głosami przeciwko 24. Centrum i prawica powstrzymały się od głosowania.

UCHWAŁY KOMISJI FINANSOWEJ IZBY DEPUTOWANYCH.

Paryż, 12 stycznia. (PAT.). Komisja finansowa izby deputowanych, po dyskusji nad rządowym projektem finansowym, postanowiła, 22 głosami przeciwko 6 głosom,

zredagować dwa odrębne projekty ustaw, jeden dotyczący równowagi budżetowej i drugi dotyczący amortyzacji długu publicznego. Jak wiadomo, projekt rządowy traktował obie te sprawy łącznie.

Co się tyczy uzupełniających podatków ustawy Loucheura, które rząd chciał włączyć do zwyczajnych dochodów budżetowych, to komisja, 22 głosami przeciwko 5 głosom, postanowiła dla podatków tych zatrzymać pierwotne ich przeznaczenie, a mianowicie: jako zabezpieczenia przeciwko inflacji.

W Niemczech

SPRAWA UDZIAŁU SOCJALISTÓW W RZĄDZIE.

Berlin, 12 stycznia. (PAT.). W dniu dzisiejszym różne organa partji socjalno-demokratycznej omawiały od rana z przedstawicielami partji umiarkowanych sprawę rozwiązania kryzysu gabinetowego.

„Vossische Zeitung” dowiadyuje się, że w łonie komitetu wykonawczego socjalno-demokratycznej frakcji parlamentarnej większość członków obstaruje za powstrzymaniem się od udziału w rządach.

„Taegliche Rundschau” organ ludowców, wyraża wątpliwość, czy partjom umiarkowanym uda się doprowadzić do zgodnej współpracy z partją socjalno-demokratyczną, w łonie której zaznacza się tak silna opozycja przeciwko udziałowi w rządach. Na dziś wieczorem zwołane zostało rozstrzygające posiedzenie frakcji socjalno-demokratycznej.

SOCJALIŚCI NIE WSTĄPIĄ DO RZĄDU.

BERLIN, 12 stycznia. (PAT.). Frakcja socjalno-demokratyczna Reichstagu na posiedzeniu swoim, które trwało od godz. 17 do 21, powzięła rezolucję, w której oświadcza, że nie

widzi podstawy do stworzenia rządu opartego na wielkiej koalicji. Jak donoszą z kół parlamentarnych, postanowienie to zostało przyjęte dużą większością głosów.

OBNIŻENIE STOPY DYSKONTOWEJ I STOPY LOMBARDOWEJ.

Berlin, 12 stycznia. (PAT.). Bank Rzeszy zniżył w dniu dzisiejszym stopę dyskontową z 9 na 8 proc. i stopę lombardową z 11 na 10 proc.

Zdaniem „Vossische Zeitung” obniżenie stopy dyskontowej Banku Rzeszy nie jest niespodzianką, ze względu na uprzednie obniżenie dyskonta prywatnego w Niemczech aż do 6.5 proc., jak również ze względu na olbrzymią podaż, jaka daje się zauważyć w ostatnich czasach na niemieckim rynku pieniężnym. „Vossische Zeitung” upatruje przyczynę tych zjawisk w ogólnym braku zaufania do inwestycji przemysłowych, które w roku ubiegłym pociągnęły za sobą bankructwa i trudności finansowe wielkich koncernów przemysłowych. W tych okolicznościach, pomimo potaniaenia kredytu, dziennik radzi zachować wielki krytycyzm w stosunku do obecnej sytuacji gospodarczej w Niemczech.

Wielka afera arystokratycznych fałszerzy pieniędzy na Węgrzech

OSKARŻONY BISKUP MA WSTĄPIĆ DO KLASZTORU!

Wiedeń, 12 stycznia. (PAT.). „Wiener Allgemeine Zeitung” donosi z Budapesztu, że biskup połowy Zagrawec będzie oskarżony o zatajenie zbrodni fałszerstwa, o której był poinformowany. Ma on w najbliższych dniach złożyć swą godność biskupią i wstąpić do klasztoru. Biskup Zagrawec jest franciszkaninem.

Paryż, 12 stycznia. (PAT.). Poseł węgierski w Paryżu, Koranyi, oświadczył współpracownikowi „Petit Parisien”, iż wręczył Briandowi pismo kanclerza Bethlena, w którym ten zapewnia, iż rząd węgierski, w porozumieniu z regentem Horthym, zdecydowany jest kontynuować śledztwo w sprawie fałszerstwa banknotów z całą energią i bezwzględnością, nie oszczędzając nikogo, choćby to były osobistości z najwyższych sfer.

Jak donosi „Matin”, Briand wyraził opinię, że sprawa fałszerstwa ma po-kład

polityczny i że dla dobra stosunków między Francją i Węgrami nie należy sprawy tej pozostawiać w cieniu.

Berlin, 12 stycznia. (PAT.). Pisma tu-tejsze donoszą z Budapesztu, że w aferze fałszowania banknotów wybitną rolę odegrał obywatel niemiecki Schultze, który przedstawiony był ks. Windischgraetzowi, jako doświadczony fałszerz, podrabiający już dawniej w Bawarii banknoty 500-frankowe. W tym też charakterze Schultze wziął udział w fałszowaniu banknotów. Schultze pozostawał w ścisłych stosunkach z prefektem policji, Nadossym. W kilka tygodni po rozpoczęciu fabrykacji banknotów Schultze znikł z Budapesztu. Obecnie jest on tam podejrzewany o zdradzenie przed policją francuską nazwisk fałszerzy węgierskich.

„Vossische Zeitung” donosi, że ks. Windischgraetz złożył wczoraj zeznania w wysokim stopniu obciążające prefekta policji węgierskiej Nadossy'ego.

Fałszerstwo banknotów dynarowych

Białogród, 12 stycznia. (PAT.). Główni sprawcy fałszerstwa banknotów dynarowych nie zostali jeszcze aresztowani. Szef służby bezpieczeństwa Laticz, który pro-

wadzi obecnie dochodzenia w Berlinie, wpadł podobno na trop osobistości, które finansowały akcję bandy fałszerzy banknotów.

Strajk górników w Ameryce

Nowy Jork, 12 stycznia (PAT). Przedstawiciele właścicieli kopalń antracytu podczas rokowań z przedstawicielami strajkujących górników wystawili żądanie, aby wszystkie kwestie sporne były poddawane arbitrażowi natomiast górniczy żądają, żeby arbitraż dotyczył wyłącznie sprawy podniesienia zarobków. Rokowania zostały bezterminowo odroczone.

Spisek monarchistyczny w Rosji sowieckiej

Moskwa, 12 stycznia (PAT). Po przeprowadzeniu przed paru dniami masowych aresztowań na Ukrainie, które tłumaczą wykrzykiem spisku monarchistycznego, nastąpiły obecnie dalsze aresztowania na Kaukazie. W Tyflisie, Batum i Ekaterynodarze dokonano około 150 aresztowań. Na Kaukazie utworzony był podobno związek monarchistyczny, do którego w Batum należeli wyżsi dowódcy armii rosyjskiej.

Proces komunistyczny w Rydze

Ryga, 12 stycznia (PAT). Proces przeciwko 19-u członkom jacejki komunistycznej w Rydze zakończył się skazaniem wszystkich obwinionych na karę więzienia od 2-ch lat i 8 miesięcy do 6 lat.

Revolucja w Bawliji

London, 12 stycznia (PAT). Nadeszły tu depesze o wybuchu rewolucji w Bawliji, w stanie San-Paolo. Dwa bataliony wojsk regularnych walczą z powstańcami. Władze nie wierzą w powodzenie powstania.

Projekt amnestji w Bułgarii

Sofja, 12 stycznia (PAT). Minister sprawiedliwości Kulew, przyjmując przedstawicieli prasy, oświadczył, że natychmiast po zebraniu się parlamentu, zajmie się projektem amnestji, która obejmować będzie wszystkich, którzy brali udział w buntach i zamieszkach, poczynając od 1923 roku. Na podstawie amnestji wszyscy emigranci będą mogli powrócić do ojczyzny.

Krwawe wybory w Syrii

Alepo (Syria), 12 stycznia (PAT.). (United Press). W czasie wyborów doszło w mieście do wykroczeń, w wyniku których 8 demonstrantów i 2 policjantów francuskich zostało zabitych. Demonstranci usiłowali m. in. wkroczyć do więzienia i uwolnić więźniów. Równocześnie większa ilość więźniów usiłowała wydostać się z budynku więziennego. Udało im się już rozbić bramy, straż więzienna jednak zdołała przeszkodzić im ucieczce. Podczas starcia zabito 1 więźnia.

W Chinach

POSIEDZENIE KOMISJI DO BADANIA SPRAWY EKSTERYTORJALNOŚCI.

Pekin, 12 stycznia (PAT). Komisja do badania sprawy eksterytorjalności w Chinach odbyła dziś pierwsze posiedzenie. Chiński minister sprawiedliwości, Ma Hung Wu wybrany został honorowym przewodniczącym komisji, a delegat amerykański Strawn rzeczywistym przewodniczącym.

Zawody hokejowe w Davos

Davos, 12 stycznia (PAT). W zawodach hokejowych na lodzie Francja pobiła Polskę 2:1 (1:1). Jednej bramki Polsce nie przyznano, z powodu spalonego. Polacy grali doskonale; o dwie klasy lepiej niż z Austrią. Czechosłowacja bije Belgię 2:0.

Rozstrzelanie w nocy napadu na pociąg w Meksyku

Meksyk, 12 stycznia (PAT.). Min. wojny komunikuje, że wojska związkowe otoczyły bandytów, którzy w ubiegłą niedzielę dokonali napadu na pociąg. W czasie stoczonych walki część bandytów zabito, 8 zaś ujęto. Zostali oni niezwłocznie rozstrzelani.

Wiadomości telegraficzne.

— Donoszą z Meksyku, iż w stanie Sierra de Nayarit wylewy spowodowały wielkie spustoszenie. Zalanych zostało około 20 miejscowości. Około 700 osób poniosło śmierć.

— Z Paryża donoszą Dr. Roux zawiadomil akademie nauk o wynalezieniu przez doktorów Ramona i Zellera antitoksyny przeciwko chorobie tętna.

— Paryski „Le Matin” zapewnia na podstawie informacji otrzymanych na Quai d'Orsay, że prace komisji przygotowawczej do konferencji rozbrojeniowej rozpoczyna się 15 lutego.

— Paryska „Ere Nouvelle” donosi, że Briand złożył w parlamencie projekt ustawy przywracającej t. z. okręgowy system wyborczy, przy czym w związku z tem postawił kwestję zaufania.

— Włoska Izba zwolana została na dzień 16

b m. Porządek dzienny przewiduje m. in. ratyfikację układów międzynarodowych, zawartych na konferencji w Locarno.

— Paryski „Petit Journal” dowiadyuje się, że w rokowaniach handlowych francusko - niemieckich osiągnięte zostało porozumienie.

— W toku obrad komisji socjalnej Reichstagu przedstawiciel min. pracy oświadczył, że w dn. 15 grudnia liczba bezrobotnych pobierających pełne zapomogi rządowe, wynosiła w Niemczech 1.067.031, liczba zaś osób otrzymujących częściowe zapomogi — 1.312.011.

— W wywiadzie, udzielonym redaktorowi „Berliner Tageblatt”, pruski premier socjal - demokrata tow. poseł Braun wypowiedział się kategorycznie za przystąpieniem socjalistów do koalicji rządowej.

Wolne miejsca

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Warszawie przy ul. Ciepłej nr. 21 poszukuje kandydatów z dobrymi świadectwami i referencjami do obsadzenia następujących posad:

NA MIEJSCU:

Dla osób zamieszkałych w Warszawie. Oddział dla Umysłowo Pracujących: Kwestarzy (rek) na Pogotowie Ratunkowe, 50 agentów do sprzedaży węgla — ośczerowie rezerwy lub zredukowani urzędnicy, 40 akwizytorów do przyjmowania zamówień na: węgiel, ramki i aparaty elektryczne do froterowania podłóg, bibliotekę grozową, 25 agentów do sprzedaży kalendarzyków z kuponami do kin, 1 majstra na instalację gazową, świadectwa z prowadzenia instalacji gazowej z dłuższą praktyką, 2 bon, 1 freblanki.

W Oddziale dla służby domowej: 52 służących.

Wolne miejsca dla inwalidów wojennych: 22 dla ciężko uszkodzonych, 1 dla leżj uszkodzonych.

Wyjaśnienie Min. Pr em. i Handlu

W związku z notatką, jaka się ukazała w prasie o konferencji P. Ministra Przemysłu i Handlu z delegacją kupiectwa żydowskiego w sprawie przedłużenia handlu w soboty, nie ściśle odzwierciedlając istotę konferencji, — Referat Prasowy Minist. Przemysłu i Handlu komunikuje, że powyższa konferencja miała charakter ściśle informacyjny, na której P. Minister Przemysłu i Handlu St. Osiedłki zaznaczył, że opinia Rządu w sprawie ewentualnego przedłużenia godzin handlu w soboty o 2 godziny czy też dopuszczenia handlu w niedzielę po nabożeństwie nie została jeszcze dotąd ustalona, wobec czego P. Minister nie mógł w formie definitywnej oświadczyć, że Rząd przychylił się do przedłużenia godzin handlu w soboty do godz. 11 wiecz.

W każdym razie zauważyć należy, że owe przedłużenie godzin pracy w handlu musiałoby się odnosić do całego wogóle handlu w Polsce

Ruch robotniczy Z życia partji.

C. K. W.

Posiedzenie C. K. W. P. P. S. odbędzie się w środę, dn. 13 b. m., o godz. 5-ej w lokalu Z. P. P. S. w Sejmie.

Centralny Wydział Kłobczy P. P. S. Warszawa, Warena 7. Sekretariat czynny codziennie od 5 — 6, tel. 230-44. Zebranie Egzekutywy odbędzie się w piątek, dnia 15 stycznia, o godzinie 8-ej w. w lokalu sekretariatu.

Komisja Socjalna przy O. K. R. Warsz. Poim odbędzie się w środę dnia 13 b. m. o godz. 6.30 w lokalu „Robotnika”.

Pokwitowanie. Zamiast kwiatów na grób tow. Marji S. P. Paszkowskiej na Fundusz Prasowy S. P. składa 5 zł.

W środę dn. 13 b. m.

Okręgowy Sąd Partyniowy. O godz. 7 m. 30 w lokalu O. K. R. (Al. Jerozolimskie 6), odbędzie się posiedzenie Sądu Partyniowego.

Dzielnica Wola-Czyste o godz. 6 w lokalu dzielnicy, Wolska 44, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego oraz o godz. 7 ogólne zebranie członków.

Dzielnica Ochota. O godz. 6 w lokalu dzielnicy, Grójecka 59, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego oraz o godz. 7 ogólne zebranie członków.

Dzielnica Jerozolimka. O godz. 7 w lokalu dzielnicy, Chłodna 41. odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego.

Dzielnica Mokotowska. O godz. 6 w lokalu dzielnicy, Bagatela 12a, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego

Dzielnica Starówka. O godz. 7 w lokalu dzielnicy, Rycerska 4-6, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego

Pocztowa Organizacja P. P. S. O godz. 7 w lokalu O. K. R. (Al. Jerozolimskie 6), odbędzie się ogólne zebranie członków

W czwartek dnia 14 b. m.

Dzielnica Śródmiejska. O godz. 7 w lokalu dzielnicy Al. Jerozolimskie 6 m 4, pokój nr 12, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego

Dzielnica Nowe-Brudno O godz. 5 w lokalu dzielnicy, Syrokomli 22, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy

Koło Tramwajarzy PPS. O g 5 w lokalu dzielnicy Jerozolimskiej, Chłodna 41, odbędzie się zebranie Koła

Ruch kult.-oświatowy

Z. N. M. S. Zebranie Koła Samokształceniowego odbędzie się w piątek 15 b. m. o godz. 6.45 wiecz. w mieszkaniu tow. Kalinowskiej (Górnośląska 26 m 3) z referatem tow. Brunera n. t. „Zagadnienie rządu koalicyjnego w Polsce”

Jak robotnicy w Szwecji doszli do władzy! Pod powyższym tytułem wygłosi, po powrocie ze Szwecji, tow. poseł Z. Piotrowski dwa odczyty. Odczyty będą ilustrowane 56 obrazami, świetlnymi z oryginalnych zdjęć fotograficznych. Pierwszy odczyt odbędzie się dn. 14.V b. r. w czwartek o godz. 7.30 wiecz. w lokalu TUR, Al. Jerozolimskie 6 m. 4. Bilety w cenie 30 gr do nabycia w Sekretariacie TUR i przy wejściu w dniu odczytu

U podstaw dzisiejszej Europy. Cykl historyczny We wtorek 19 b. m. o godz. 7.30 wiecz. w lokalu TUR, odbędzie się pierwszy odczyt p. t. Wielka Rewolucja Francuska, ilustrowany licznymi przezroczami Prelegent dr. Serejski. Bilety w cenie 30 gr do nabycia w Sekretariacie TUR i przy wejściu w dniu odczytu.

WIECZORNICA MŁODZIEŻY.

Staraniem Warsz. Wydziału Młodzieży T. U. R. odbędzie się w sobotę dnia 16 b. m. w lokalu Koła Młodzieży „Powązki” ul. Działna 95 (I piętro) zabawa towarzyska. Bufet sowieczie zaopatrzone. Początek o godz. 9 wiecz. Bilety w cenie 1.50 gr. dla członków i 2 zł. dla nieczłonków do nabycia przy wejściu. Czysty dochód z wieczornicy przeznaczony na ufundowanie sztandaru młodzieży.

Prowincja. Częstocice

(Kor. własna).

W dniu 19 grudnia 1925 roku z inicjatywy t. St. Laskowskiego i tow. Jana Gąsiora odbyła się konferencja robotników, zamieszkałych na terenie gminy Częstocice. Konferencja miała na celu utworzenie organizacji P. P. S. na terenie gminy Częstocice, gdyż do Ostrowca jest za daleko, a istnienie organizacji na terenie gminy Częstocice jest konieczne ze względu na to, że mieszka tutaj poważna ilość robotników fabrycznych, oraz włóciarni, którzy chcą należeć do P. P. S. Na tejże konferencji postanowiono zorganizować w gminie Częstocice oddział T. U. R., celem niesienia oświaty wśród młodzieży robotniczej i włóciarskiej.

Na czele wybranego komitetu miejscowego P. P. S. stanął tow. Gąsior, jako przewodniczący.

Z sądów.

ROBOTNIK Z FABRYKI „POCISK” SKAZANY NA 4 LATA WIĘZIENIA ZA ROZPOWSZECHNIANIE ODEZW KOMUNISTYCZNYCH.

Wyrokiem, wczoraj zapadłym, Sąd Okręgowy, pod przew. sędziego Kozakowskiego, skazał młodego 25-letniego robotnika zakładów amunicyjnych fabryki „Pocisk”, Marjana Baryłę, na 4 lata ciężkiego więzienia za rozpowszechnianie wśród kolegów odezw komunistyczno - bolszewickich.

WIĘZIENIE ZA KRADZIEŻ GAZU.

W dn. 15 kwietnia 1924 r. wykryto w mieszkaniu administratora domu przy ul. Wielkiej 29, Moszka Szmíta kradzież gazu przez włączenie instalacji gazowej do sieci miejskiej poza gazomierzem.

Sąd Połcoju V Okręgu skazał Moszka Szmíta na 2 miesiące więzienia, zapłacenie kosztów sądowych i zasądził na rzecz Zakładów Gazowych sumę 3.220 zł. Do czasu złożenia kaucji Szmíta osadzono w więzieniu.

Zycie gospodarcze.

Notowania giełdy warszawskiej

Pol. Stan. Zjedn. za 1—7.00
Franki francuskie za 100—26.85
Funtly angielskie za 1—35.05
Floreny holend. za 100—327.75
Kor. czesko-słow. za 100—24.15
Franki szwajc. za 100—135.20
Korony austrjac. za 100—93.25

Nastrój słaby. Ogólne zapotrzebowanie około 75.000 dolarów. z tego w gotówce około 8.000 dolarów. Zapotrzebowanie było całkowicie pokryte; banki prywatne pokryły około 25 proc. całej sumy popytu. W obrotach prywatnych za dolara gotówkowego żądano 7,25 — bez odbiorców. Rubel złoty: 3,65 — 3,70 — 3,72.

Dr. Jan Alapin Królewska 31, telefon 49-44
(chor. skórne, wener., niemo. pło. Pro-
mienie Roentgena. Od 10—2 r. i od 5—7 w.
Niezamożni do 10 r. i od 7—8 w.

CYRK — ZWIERZYNIĘC
L. PROSERPI
(Ul. Ordynacka)
6-ty (PRZEDOSTATNI) dzień
20 N-RÓW 20
WIELKIEGO PROGR. NOWOŚCI.
8 wlecz. Szcz. w ofisz.

KINO SPLENDID
TEATR NIEGAŁA 6.
Pocz. o godz. 5.30 wiecz.
Dramat w 10-ciu „OWIEDZIONA” w roli głównej
aktach p. l. „OWIEDZIONA” w roli głównej
Mary Pickford.

KRONIKA.

STAN POGODY

(według danych Państw. Instytutu Meteorolog)

W Zakopanem rano chmurno, temperatura wynosiła — 25°, najwyższa onegdaj — 6°, szata śnieżna 18 cm.

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie — 10°,5, najniższa — 16°,0.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym: silny mróz, zachmurzenie umiarkowane, na południu duże z drobnymi opadami śnieżnymi, umiarkowane wiatry wschodnie i północno-wschodnie.

Posiedzenie plenarne Rady Miejskiej odbędzie się w dniu 14 stycznia r. b. (czwartek) o godzinie 19-tej w sali posiedzeń Rady.

Mróz na kolejach. W związku z znacznym spadkiem temperatury, dochodzącym w nocy do 15°, koleje nasze napotykały na trudności.

Obmarzanie parowozów, połączone z znaczną utratą ciepła i przymarzanie hamulców utrudniają ruch, powodując często opóźnienia. Utrudniona jest również bardzo praca dróżników, obchodowych i zwrotniczych.

Skutki mrozów. Wskutek nagłej zmiany temperatury, onegdaj i wczoraj w kilku punktach miasta pękły rury wodociągowe. Inspekcja miejska sieci rur wodociagowych i kanałów otrzymała zawiadomienie o pęknięciu rur przy ul. Nowowiejskiej nr. 43, Twardej nr. 53, Solnej nr. 10 i na ul. Freta w pobliżu Długiej. Cały tabor robotników inspekcji wodociagów i kanalizacji zajęty jest naprawą uszkodzonych rur, lub zakładaniem nowych. Lokatorzy powyższych oraz sąsiednich domów pozbawieni są wody; muszą ją nosić z pobliskich kranów ulicznych.

Zwykle z nastaniem większych mrozów zwiększa się liczba pożarów. Podobnie dzieje się i obecnie; w ciągu ubiegłych dwóch dni wynikło już kilkanaście drobnych pożarów.

W ciągu dnia wczorajszego kra na Wiśle zwiększyła się i płynię gęsto całym korytem rzeki. Wczoraj do wieczora zaciągnięto już z brzo-gów do portów Czerniakowskiego i Skaryszewskiego wszystkie parostatki i przystanie żeglugi parowej. Zamarnięcia Wisły przy obecnym mrozie oczekiwają należytego przygotowania balu.

Koło Polonistów urządza dnia 14 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w Auli Uniwersytetu Warsz. Akademickiego ku czci Stefana Żeromskiego. W programie: przemówienia, recytacje i produkcje orkiestry Akademickiego Koła Muzycznego. Bilety w cenie 50 gr. i 1 zł. do nabycia przy wejściu i w kole Polonistów.

Wielki reprezentacyjny Bal Prasy. Po porozumieniu się z przedstawicielami Rządu, Syndykat Dziennikarzy Warszawskich ustalili termin wielkiego balu reprezentacyjnego, który odbędzie się w salonach pałacu Prezydium Rady Ministrów, na dzień 6 lutego b. r. Komitet balowy rozwinął szeroką akcję celem należytego przygotowania balu.

Otwarcie nowej wystawy obrazów. W ubiegłą niedzielę w lokalu Zw. Polskich Artystów Malarzy (Marszałkowska 69) otwarto nową wystawę prac członków Związku. W wystawie wzięli udział następujący artyści: M. Boruciński, Bobińska, Paszkowska, K. Biske, S. Bukowski, B. Brykner, Ejchler, B. Kowalewski, Mann, T. Noskowski, Krzyżanowska, Inatowicz - Lubiański, J. Mieszowski, Wąsowicz, Witoszyński, W. Skoczylas, J. Łuczyńska - Szymanowska, K. Strzeziński, Rzecki, Teodorowicz - Karpowska, M. Trautman, Reinthal, Granzow, J. Hewelke, Z. Stankiewiczówna, Kożuchowski, Krasnik i inni. Na wystawie obecnej zostaje rozlosowany między zwiedzających obraz S. Bukowskiego „Pejzaż”. Wystawa otwarta codziennie o godz. 10 — 7. Wejście 50 groszy.

Liga Morska i Rzečna, pragnąc rozwinąć sport żeglarski wśród młodzieży i wyposażyć tę młodzież w łódzie żaglowe zdolne do turystyki Wisłą i na zatoce Gdańskiej, urządza niebawem kursy pracowni. Uczestnicy kursu po wysłuchaniu wykładów teoretycznych przystąpią do budowy łodzi, tak że każda trójka zdobędzie własny ożaglowany statek. Potem nastąpi poglądowy kurs żeglarski zakończony wycieczką wspólną na Hel. Koszt całego kursu wraz z łodzią (I na trzech) wynosić będzie około 80 zł. od osoby. Informacje od 12 — 6 w lokalu Ligi M. i R. (Plac Napoleona 6—4).

Wykłady propagandowe. Dziś Zakłady Gazowe wznawiają wykłady oszczędnego gotowania dla gospodyń. Wykłady wraz z pokazami odbywać się będą w środę każdego tygodnia o godz. 5-tej po poł. w sali pokazów (wejście przez sklep).

Zebrania i odczyty.

Z Polskiego Tow. Krajoznawczego. Na Posiedzeniu P. T. Krajoznawczego w dniu 13 b. m. p. Walter wygłosi odczyt p. t. „Rozwój pieśni ludowej. Odczyt ilustrowany śpiewem.

Z Instytutu Nauk Antropologicznych Tow. Naukowego Warszawskiego. W środę dnia 13-go b. m. o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Instytutu Nauk Antropologicznych (Śniadeckich 8) odbędzie się zebranie Sekcji posiedzeń naukowych Instytutu Nauk Antropologicznych i Oddziału Polskiego Międzynarodowego Instytutu Antropologii, na którym p. Bolesław Breżewo wygłosi referat p. t. „Zwierzęta w światopoglądzie Białorusinów gubernii Smoleńskiej”.

Odczyt. Dnia 14 b. m. o godz. 6 prof. Noakowski wygłosi odczyt w Kole Inż. Sąd. VI Politechniki na temat „Rzeźba dekoracyjna”.

Ze Zw. Pracowników Handlowych. Wieczór dyskusyjny Sekcji Buchalterów Związku Pracowników Handlowych (Sienna 16) odbędzie się w czwartek, dnia 14 b. m. o godz. 6 i pół wiecz. Tegoroczny o godz. 8 wiecz. odbędzie się zebranie Kola Biurowców, w skład którego wchodzi i Sekcja Buchalterów.

Wydział Zebrań Towarzystwa urzędników w dn. 16 stycznia r. b. wieczornicę taneczną. Zaproszenie otrzymać można w kancelarii Związku. Początek o godz. 9-ej.

Wypadki.

Z głodu. Przed domem nr. 15 przy ul. Nalewki upadł na chodnik i zachorował nagle 19-letni Usher Kaulman, szwec. Lekarz Pogotowia stwierdził wycieńczenie z głodu i, po udzieleniu pierwszej pomocy, przewiózł chorego do domu.

Zmarzenie kobiety. Stanisław Dąbrowski, mieszkaniec wsi Łomanek, przechodząc wczoraj o godz. 6 rano ul. Marymoncką około „Agrilu” zauważył leżącą na ulicy nieprzytomną jakąś nieznaną kobietę, którą włożył do przejeżdżającej wówczas furmanki i przywiózł do XXVI komisariatu. Tam przybyły lekarz Pogotowia stwierdził, że przyczyną zasnienia było zmarzenie i, po udzieleniu pomocy, przewiózł nieprzytomną w stanie ciężkim do szpitala Wolskiego Rysopis: lat 60, wzrost średni, brunetka, prawdopodobnie żydówka, w ciemnej spódnicy, męskie kamizelki i chustka ciemna w kraty.

Pod kołami tramwaju. W czasie wsiadania do wagonu przyczepnego na przedni pomost tramwaju linii nr. 18 na przystanku przy ul. Nowy Józef w pobliżu mostu Kierbedzia dostał się pod koła, będąc pijany 48-letni Franciszek Siedlecki mieszkaniec Marek. Lekarz Pogotowia stwierdził zmiążdżenie lewego podudzia i przewiózł Siedleckiego w stanie ciężkim do szpitala Przemienienia Pańskiego.

Staruszka w płomieniach. Zamieszkała przy córce w domu nr. 8-10 przy ul. Lipowej 82-letnia Józefa Skórecka, będąc od 2-eh lat chora na nrgi, nie opuściła łóżka. Wczoraj około południa córka Skóreckiej wyszła na miasto, pozostawiając chorą matkę w domu. Wkrótce po wyjściu Skóreckiej, wypadł z piecyka żelaznego kawałek rozżarzonego węgla i zatlił leżącą na podłodze szmalę Staruszka, chcąc usunąć węgiel, pociągnęła za szmalę, lecz węgiel wpadł pod łóżko, gdzie zapaliły się różne rupiecie. Wkrótce zajęło się łóżko, na którym znajdowała się chora. Słabych jęków palącej się żywcem staruszki nikt z sąsiadów nie usłyszał. Wkrótce łóżko zapadło się i staruszka wpadła w największy żar. Zebrawszy resztki sił, Skórecka dowlokła się do drzwi i rękami oraz nogami zaczęła stukać. Wówczas dopiero nadbiegli sąsiad, wyważyli drzwi i porwał na korytarz palącą się staruszkę, zrywając z niej palącą się odzież. Lekarz Pogotowia stwierdził ogólne poparzenie ciała. Pożar ugasiło pogotowie ratuszowego oddziału straży ogniowej.

Wykrycie znacznej kradzieży i odnalezienie całego łupu. Przy ul. Nowolipki nr. 7, za pomocą wycięcia otworu w podłodze na strychu i sufitu w lokalu na II piętrze, dostali się złodzieje do składu pończoch, trykotażu i wyrobów galanterijnych Wolfa Abramowicza. Tam złodzieje skradli 690 tuzinów pończoch, 320 tuzinów skarpetek różnych kolorów, 230 sztuk garniturów trykotowych, 305 par reform damskich, 40 tuzinów chustek do masy i 50 tuzinów chusteczek jedwabnych. Poszkodowany obliczył wartość skradzionych towarów na 63 tysiące zł. W niespełna pół godziny po zameldowaniu o kradzieży nacelnik urzędu śledczego p. Somenberg delegował na miejsce kierownika II rejonu komisarsza Lubiejewskiego wraz z

całym sztabem wywiadowców. Stwierdzono, że wspomniany dom jest przechodni i łączy się sianią z domem nr. 9. Po długotrwałych poszukiwaniach w obu domach od piwnic aż do strychu, przedstawiciele urzędu śledczego w jednej z piwnic znaleźli zakopane skradzione towary. Stwierdzono, że wszystkie te towary pochodzą z kradzieży ze składu Abramowicza. Złodzieje zamierzali, prawdopodobnie, zabrać łup następnej nocy. Dozorcę domu nr. 9 aresztowano.

Wypadki samochodowe. Przed domem nr. 93 przy ul. Sołec, samochód nr. 54 (17978) najechał na stojącego na posterunku funkcjonariusza X komisariatu Jakóba Rostora, który uległ ogólnemu potłuczeniu. Po udzieleniu pierwszej pomocy w Kasie Chorych, poszwankowanego przewieziono do szpitala Dzieciątka Jezus. Sprawca przejechał z mieszkania Jakóba Rostora, który uległ ogólnemu potłuczeniu. Po udzieleniu pierwszej pomocy w Kasie Chorych, poszwankowanego przewieziono do szpitala Dzieciątka Jezus. Sprawca przejechał z mieszkania Jakóba Rostora, który uległ ogólnemu potłuczeniu. Po udzieleniu pierwszej pomocy w Kasie Chorych, poszwankowanego przewieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Na rogu ul. Żórawiej i Kruczej samochód nr. 1006 (18934) prowadzony przez kierowcę Łukasza Lewandowskiego (Krucza 10) najechał na przechodzącą 22-letnią Bronisławę Ostrowską, pracownicę igły (Piaszczyńska nr. 32), którą ogólnie potłuczoną przewiozł Pogotowie do szpitala Dzieciątka Jezus.

Kradzieże 3 sztuki biżuterii złotej i różne monety ogólnej wartości 1.600 zł. skradziono z mieszkania Kazimierza Okrubnika (Krucza nr. 4).

— Ze sklepu Elżbiety Krauze (Żelazna nr. 43) skradziono na „szopenfeld” skarpetki i pończochy wartości 1.100 zł.

— Z piwnicy sklepu Leokadii Szpryngerowej (Obózna nr. 19) skradziono słoninę i szynki wartości 1.000 zł.

— Z szatni bursy szkolnej przy ul. Pamięńskiej nr. 12 skradziono kilka pałt wartości 820 zł.

Rozbicie kasy ogniowej. Do lokalu biura sp. akc. „Przemysł Leśny” przy ul. Pięknej nr. 13, dostali się złodzieje, gdzie rozpruli kasę ogniową i skradli dwie dolarówki wartości 10 dolarów.

Pożary. W mieszkaniu porucznika Marjana Obidowskiego z wojskowego instytutu geograficznego na IV piętrze przy ul. Wierzbowej nr. 9 od silnie rozpalonego piecyka i wadliwie przeprowadzonej rury, zapaliła się ściana. Pogotowie ratuszowego oddziału straży, po wyrobieniu części ściany, pożar ugasiło.

— W piwnicy domu nr. 11 przy ul. Pawiej, należącej do Biaema Binersztoka z powodu nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, zapaliły się złożone tam deski Pogotowie nalewkowskiego oddziału straży pożar w zarodku ugasiło.

Teatr i muzyka

Z FILHARMONJI.

GODOWSKI, FITEBERG, niedzielny koncert popoł. (Lili Hakowska).

Temu lat zgórą 15 — Leopold Godowski należał do gwiazd pianistycznych pierwszej wielkości. Uchodził przedewszystkiem za znakomitość pod względem techniki. Nadto zdobył sobie z czasem rozgłos przez swoje udane transkrypcje (przeróbki) fortepianowe utworów innych kompozytorów (np. Wagnera, Jana Straussa).

Godowski nie celował nigdy w interpretacji. Tymczasem technika fortepianowa zrobiła postępy, skala wymagań wzrosła się w ostatnim dziesięcioleciu ogromnie. Dziś to co umie technicznie Godowski nie jest nadzwyczajnością; a wielu wirtuozów światowych młodej daty posiada ton ładniejszy i pełniejszy, precyzję i wyrazistość większą. Czemu zaś dawniej nie zachwycał, tego mu i dziś nie dostaje: koncert Czajkowskiego b-moll słyszeliśmy wiele razy zagrany pięknie, bez tych miejsc całkiem błędnych, bez niespodzianek w tempie (część ostatnią) i z większą precyzją rytmiczną Chopin w wykonaniu Godowskiego też nas bynajmniej nie porwał. Przytem nie przypada nam wiele do smaku owo podkreślanie grubemi, umyślnie jaskrawymi kreskami pewnych, skądś sztucznie wyodrębnionych motywów melodyjnych, o których indywidualizowaniu Chopinowi się ani śni. Oczywiście był i jest to i dziś jeszcze pianista wysokiej klasy, tylko że autorytet jego imienia nie stoi w stosunku do jego pianistycznej wartości.

Dyrygował p. Fitelberg. W koncercie Czajkowskiego przykry był brak porozumienia pomiędzy orkiestrą a solistą. Zato później, w „Tristanie i Isoldzie” (wstęp i śmierć Isoldy), a zwłaszcza w rozkosznej „Rapsodji hiszpańskiej” Ravela przypomniał się Fitelberg — doskonały tłumacz, rozmiłowany w niej propagator nowej muzyki.

Na popołudniowym koncercie niedzielnym rozpoczął p. Bojanowski cykl symfonii beethovenowskich symfonia I i II. Na estradzie jako solistka, ukazała się dawno tu nie widziana, sympatyczna skrzypaczka, ongiś członkini naszej orkiestry p. Lili Hakowska. Artystka musiała przez długi czas walczyć z tremą i to niewątpliwie z początku psuło jej pewność intonacji i wpływało na rozwickłość tempa. Powoli jednak odzyskała zupełną władzę nad sobą, nad instrumentem i koncert Beethovena płynął wówczas z pod jej palców z całą pełnią szlachetnej linii.

Teatr Wielki. Dziś „Faust” z baletem „Noc Walpurgii”. Jutro „Aida”. W piątek II-gie przedstawienie opery komicznej „Sprzedana naręczona”. Teatr Narodowy. Dziś komedia J. Rączkowskiego „Polityka i miłość”. Teatr Letni. Dziś i dni następnych „Bitwa pod Waterloo”. W próbach pod reżyserją Solńskiego sztuka J. Germana „Cherubin z piekła”. Teatr im. Bogusławskiego. Dziś poraz ostatni dramat Fr. Schillera „Intryga i miłość”. W próbach „Rewizor” M. Gogola. W czwartek „Pastorałka”. Teatr Polski. Jeszcze tylko trzy razy grać będzie „Otella”. Od dziś kasa zamawiań sprzedaje bilety na sobotnią premierę satyry politycznej de Flersa i de Caillaveta p. t. „Król”. Teatr Mały. Co wieczór komedia Guitry'ego „Mój ojciec miał słusność”. Teatr Niewiarowski. Występuje w sobotę dn. 16 b. m. z premierą operetki Kollo — „Królowa Nocy”. Teatr Nowości. Codziennie operetka J. Gilberta „Paryżanka”. Teatr Odrodzony (na Pradze). Dziś i dni następnych „Królowa Jadwiga”. W próbach „Karnawał w Warszawie”, wodewil. Teatr im. Fredry. Dziś i jutro „Morderca z przedmieścia”. Teatr „Perskie Oko”. Codziennie nowa rewijska „Pod sukienką”. Teatr Qui Pro Quo. Premiera rewji „Puść go kaniem” odłożona została do czwartku. Dziś nieodwołalnie poraz ostatni „Pomalutku aż do skutku”.

Teatr „Olimpia” Marszałkowska 114. Jeszcze tylko dwa dni program otwarcia „Powitanie karnawału”. Początek godz. 7.15 i 9.15.

Teatr „Eldorado”, Hoża 29. Wesoła mozaika „Nie mów mamie” pozostaje na afiszu dziś i jutro. Początek o godz. 7.15 i 9.15.

Koncerty w Konserwatorium. W sobotę w Konserwatorium odbędzie się recital skrzypcowy znanego skrzypka prof. Wacława Kochańskiego. Udział biorą Olga Kochańska (skrzypce) i S. Seefeld (fortepian). Program: Bach, Suk, Tostini, Glazunow, R. Korsakow, Stałkowski. W poniedziałek 18 b. m. Marja Wilkomirska pianistka wykona program na który złożyła się między innymi: fantazja chromatyczna Bacha, sonata op. 111 Beethovena i fantazja Chopina.

Z Filharmonji. Ada Sari, śpiewaczka, której występy w Europie i Ameryce należą zawsze do wyróżniających się, wystąpi raz jeden tylko w piątek na wieczornej arji i pieśni, obejmującym perły literatury operowej i pieśniarskiej.

W niedzielę popołudniu dalszy cykl symfonji Beethovena. Wykonana będzie trzecia symfonia („Eroica”) Dyryguje p. Bojanowski.

V poranek orkiestry Reprezentacyjnej P. P., poświęcony muzyce słowiańskiej, odbędzie się w niedzielę 17 b. m. Orkiestra P. P. pod dyr. A. Sielskiego, wykona szereg arcydzieł, z poematami symfonicznymi „Moja Ojczyzna” Smetany na czele. Solistami będą artyści opery: S. Argasińska i A. Michałowski. Program złożony jest z kompozycji Chopina, Moniuszki, Żeleńskiego, Niewiadomskiego, Szopskiego, Rubinsteina, Czajkowskiego i Smetany.

Bilety u Chodowieckiego.

SPORT.

W sprawie Krzyża Zasługi dla sportowców.

Związek Polskich Związków Sportowych w osobie swego Komitetu Wykonawczego zwrócił się do kompetentnych sfer rządowych z wnioskiem o zmianę statutu Krzyża Zasługi i Odrodzenia Polski w tym sensie, aby odznaczenia te mogły być nadawane również osobom, które czy to odznaczyły się wybitnymi rezultatami sportowymi, zdobyły mistrzostwo Polski, względnie nagrody zagraniczne, czy też są zasłużonymi działaczami na polu organizacji życia sportowego.

Mistrzostwa Europy w hokey'u na lodzie.

Dnia 11 b. m. rozpoczęły się w Davos rozgrywki w hokey'u na lodzie o mistrzostwo Europy. Do turnieju stanęło 9 reprezentacji państwowych, które grają ze sobą w trzech grupach: grupa I Wielkobyrtania, Włochy i Szwajcarija; grupa II Austria, Polska i Francja; grupa III Belgja, Hiszpanja i Czechosłowacja. Rozegrano 3 mecze: 2 o mistrzostwo — Belgja — Hiszpanja 5:0, oraz Wielkobyrtania — Włochy 8:1. Poza tem został rozegrany mecz towarzyski między drużyną Austrii i Polski zakończony porażką drużyny polskiej w stosunku 13:1. Gra cały czas prowadzona poprawnie; kombinacyjnie czyniła wrażenie równości sił. Tak znaczne zwycięstwo zawodzyczna Austrija Kanadyjczykowi Watsonowi, który też wyróżnił się najwięcej z drużyny austriackiej. W drużynie polskiej wyróżniali się swoją doskonałą i ambitną grą Kulej, Adamowski i Kowalski. Punkt honorowy dla Polski zdobył Tupalski, który w tym dniu był słabszy niż zwykle.

Czasopisma nadesłane.

„Bluszc”. Na czelo nr. 2-go „Bluszcza” wysuwają się artykuły K. Muszałówny „Kobieta a sport” i H. C. „Dla przyszłości rasy”.

Beletrystyczna część numeru składa się z utworów pisarzy naszych i obcych, wśród których widmy powieść M. Kuncewiczowej „Jedno spojrzenie”, nowelę tl. z włoskiego „Zemsta Feba”, szkic historyczny M. Dubieckiego „Na stopniach tronu”, lejleton M. Grossek „Koryckiej p. t. „Duchowe Androgyne” i t. d. Dodatek powieściowy w formacie książkowym zawiera powieść Hugh Walpole'a „Jaremką i Hamlet” w przekładzie I. Wasutyńskiej.

POKWITOWANIA.

Na Inwalidów Wojennych.

Z. de Nizo w rocznicę śmierci ukochanego brata s. p. doktora S. Męczkowskiego zł. 10.

Na Nasz Dom w Pruszkowie.

Marta Marchlewska dla uczczenia pamięci M. Paszkowskiej zł. 10.

WARSZAWSKA FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH SZTANCOWANYCH ROMAN WOLFRAM
Warszawa, RYBAKI 24. Tel. 25-53.
Poleca: WYROBY BLASZANE TŁOCZONE, PUDEŁKA, PUSZKI, BLASZANKI I WIĘNCE METALOWE.

RADOSNA NOWINA DLA ŁYSYCH Balsam „Radio-Capill” pobudza do życia obumarłe cebulki, wywołuje zadz. szybko (po dniach 8) bujny porost włosów i brwi. Usuwa łupież, łamliwość, anemię, rozdławianie się włosów. Zapobiega siwiznie. Cena 250. Zadać tylko w pierwszorzędnym firmach.

Niezbędny dla każdego właściciela i kierownika drukarni oraz wydawcy Podręcznik kalkulacji robót drukarskich opracował ROMAN MATHIA Cena w oprawie 10 zł. Do nabycia w Administracji „Grafiki Polskiej”, Warszawa, ul. Bednarska 9, tel. 216-54. Konto w P. K. O. Nr. 2651. Wysyłka na prowincję za zaliczką. Administracja „Grafiki Polskiej” posiada na składzie szereg wydawnictw w językach polskim i niemieckim z zakresu przemysłu graficznego. Prospekty na żądanie

DRUKARNIA
WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES DUKARSTWA WCHODZĄCE: AFISZE, ULOTKI, DRUKI BIUROWE, KSIĄŻKI I BROSZURY.
PRZYJMujemy DO DRUKU: OZIENNIKI, TYGODNIKI, MIESIĘCZNIKI.
WYKONANIE STARANNE. CENY NISKIE. NA ŻĄDANIE PRZEDKLADAMY SZCZEGÓLOWE KOSZTORYSY.
„ROBOTNIKA” WARSZAWA WARECKA 7.

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne.

Przychodnia dla chorych **GRANICZNA 14** Telefon 57-44
Przyjmują lekarze wszystkich specjalności. Gabinet dentystryczny Roentaen. Lampa kwarcowa, elektryzacja, analizy lekarskie. Przyjęcia codziennie. Choroby weneryczne od 7 ej do 8-jej wiecz.
Porada 3 zł.
GRANULKI RUSSYANA (Sulfuris aurif. benzoinis) MIĘDZYODNY ŚRODEK PRZECIWDROBNICZY, DUSZNOŚCI, KASZLU.
Labor Chem Farmac Ap. Kowalski, Warszawa.
PLATERÓW
Doroczna wyprzedaż Nakrycia stolowe i różna galanterja z długoletnią gwarancją za trwałe srebro.
Ceny znacznie niższe. W firmie „Luxe”, Al. Jerozolimskie 4. Telefon 171-53.

OGŁOSZENIA DROBN.
A) Zegary ścienne na raty bez zaliczki Zegarmistrz Gulmacher, Smocza 21 róg Dzielnej.
Gramofony Instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań poleca po cenach najniższych Felgenbaum, Bielańska 1.
Maszyny do szycia znane „Kaspryckiego” z aparatem do haftu. Spłata w 12 ratach. Polecamy tanio. „The Kasprycki Company”, Warszawa Marszałkowska 153. Chłodna 28, telefony 104-51, 113-51. Prowincja może zamawiać listownie.
Maszyny do szycia The Kempisty Company warunki najdogodniejsze, najtaniej Plac Zbawiciela—Marszałkowska 41.
Na gitarze, mandolinie, balalaice, skrzypkach, te e e g i y zasadniczej dla poważnie traktujących. Niecała 10. Pomeranc.
Płyty zgrane polamane kupuje lub zamieniam na nowe. Placę najwyższą cenę. Przyjmuje się również do reparacji wszelkie instrumenty muzyczne. Felgenbaum, Bielańska 1.
Zęby sztuczne, leczenie. Ceny niskie. Robotnikom podług kosztorysu Kasy Chorych. Lekarz—Dentysta Gelbfisz Grzybowska 35.